

Käsittämätön joul

Päivien ja kuukausien saatossa olemme jälleen tulossa jouluun. Taaskin tullaan julistamaan valon ja rakkauden juhlan suurta sanomaa kaikelle kristikunnalle. Ja sanoma on kirkas, mutta löytääkö se sittenkään tietänsä ihmisten sydämeen. — Puheenvuoro on kolmella seurakuntalaisella.

"Mutta Johannes Kastajan päivistä tähän asti hyökätään taivasten valtakuntaa vastaan, ja hyökkääjät tempaavat sen itselleen."

Jeesus toi tänne julistuksen taivasten valtakunnasta, ja hän jo näki, että sitä vastaan alettiin väkivaltaisesti hyökätä. Kuinka monin tavoin Vapahtajan, joulun ruhtinaan, nimeä onkaan pilkattu. Portugalissa rakennettiin kerran orjalaiva, jonka nimeksi pantiin Jeesus, ja katolinen piispa kävi kastamassa sen. Katolisille lähetysasemille rakennettiin Afrikkaan korkeita kiviaitauksia, joissa kahlehditut orjat varmasti säilyivät, jotta heidän kuljettajansa saivat huolettomasti nukkua. Kristillisyyttä on venytetty moneen suuntaan. — Kuningatar Viktoria uskoi, että Jumala oli määrännyt Englannin koko maailman valtiaksi ja siten valmistamaan tietä Kristuksen kuninkuudelle. — Presidentti Johnsson kävi messussa Vietnamin sodan alettua. — Portugalilla on vielä 3.880.964 km alusmaita, joissa yli kuusi miljoonaa asukasta elää sorronalaisuudessa ja mitä epäinhimillisimmässä asemassa. Jumalan valtakunta saa kärsiä väkivaltaa ja vääryyttä. Rauhan ruhtinaan sana on kaikunut ja kaikuu kuuroille korville. Joulun evankeliumia ei käsitetä.

Meille kaikille kuuluu sana: "Kuitenkin Jumalan vahva perustus pysyy lujana, ja siinä on tämä sinetti: luopukoon vääryydestä jokainen, joka Herran nimeä tunnustaa." (2. Tim. 2:19)

Antti Perheentupa

"Me katselimme Hänen kirkkauttansa", sanovat papit ja hurskaat. Jos menen kysymään heiltä, mikä joul

Liisa Pösö

Joulusta on tullut yleismaailmallinen juhla. Sitä vietetään monissa ei-kristillisissäkin maissa, vaikka niissä joulun tarkoitusta ja sanomaa ei tiedettäisi. Tälle joulunvietolle on ominaista monien viikkojen kiireinen valmistelu ja huomattava aineellisuuden palvonta. Mutta näinhän on myös kristillisissä länsimaissa. Hyvin monet tietävät yhtä vähän kuin aasialainen tai afrikkalainen, mistä joulujuhla on saanut alkunsa ja mikä on sen perimmäinen merkitys. Joulua voidaan siis syystä nimittää käsittämättömäksi juhla

Apostoli Johannes kirjoittaa puhuessaan Sanan tulemisesta lihaksi: "Valkeus loistaa pimeydessä, eikä pimeys sitä käsittänyt" (Joh. 1:5). Valkeus on Jeesus itse, pimeys taas ihmiskunnan perisyntiä, valhetta, sokeutta ja itsekkyyttä. Ilman Jumalan sanan antamaa tietämystä ihminen ei käsitä, mitä tarkoittaa Jumalan Pojan tuleminen ihmiseksi, Hänen ristinkuolemansa ja Hänen ylösnousemuksensa. Hengellisesti heräämätön ihminen ei käsitä joulun ihmettä. Kenenkään järki ei riitä sen käsittämiseen. Niin kuin idiootin äly ei tavoita vähääkään korkeimman matematiikan ja atomifysiikan salaisuuksista, ei meidän järkemme riitä käsittämään Jumalan salaisuuksia. Vaikka itkisimme ja rukoilisimme, niin joul

Arto Saarinen

Yksi Porin seurakunta Uusi yritys seurakuntatyön vaikeuksien ratkaisemiseksi

Porin seurakuntien kirkkovaltuustolle on tehty esitys viiden Porin kaupunkialueen seurakunnan yhdistämisestä yhdeksi seurakunnaksi, jotta seurakunnan hallinto helpottuisi ja työ tehostuisi.

Kirkkosanomien on poiminut aloitteesta viisi yhdistämistä puoltavaa väitettä ja esittänyt ne eräiden toimivien seurakuntalaisten pohdittavaksi.

Yhdistetty Porin seurakunta

- 1) vähentää haitallista kilpailua talouden alalla ja työntekijöiden sijoittamisessa eri kaupunginosien välillä,
- 2) työntekijät voivat paremmin erikoistua kykyjään parhaiten vastaavalle työmuodolle,
- 3) seurakuntatyön kokonaissuunnittelu helpottuu,
- 4) päiväkerho-, pyhäkoulu-, nuoris-, rippikoulu-, diakoniatyö sekä tiedotustoiminta, teollisuuslaitosten hengellinen työ ja keskusrekisterin pito ovat helpommin, tehokkaammin ja yhtenäisemmin toteutettavissa,
- 5) seurakunnan jakaminen työmuotopiireihin on parempi ratkaisu kuin jako erillisiin seurakuntiin.

Vastaukset ovat seuraavat:

Seppo Sippola

1) Haitallista kilpailua on esiintynyt juuri seurakuntien talouden alalla, ja tuntuu, että tästä kilpailusta on vaikea päästä irti nykyisen käytännön vallitessa. Tämä kilpailu käy selvästi ilmi talousarvion käsittelyssä ja laatisessa. Samoin haitallinen kilpailu käy ilmi uusien virkojen perustamisesta ja työntekijöiden sijoittamisesta. Esimerkkinä voin sanoa, että yhden seurakunnan esittäessä uuden työntekijän viran perustamista, ovat sitä myös toiset seurakunnat vaatimassa, vaikka niillä ei ehdotonta tarvetta olisikaan.

2) Useimmiten ei eri alojen työntekijöitä valittaessa tiedetä, miten kyseinen henkilö soveltuu valittuun tehtävään. Näin on erikoisesti nuorisotyöntekijöiden kohdalla, jotka usein suoraan koulun penkiltä tulevat toimeensa. Vasta myöhemmin saatetaan huomata, että työntekijä sopisi paremmin jonkin toisen ikäluokan toimintaan. Tällöin on paljon helpompi suuren seurakunnan puutteissa järjestää hänelle sopiva työ ja erikoistuminen. Sama koskee myös nuoria pappeja. Tiedämme hyvin, että tuomiokapitulin määräämä nuorisopappi ei aina ole "nuorten pappi".

3) Uskon seurakuntatyön kokonaissuunnittelun helpottuvan. Sitä helpottaa mm. eri työpisteiden tehostuminen käyttämällä mahdollisuutta. Tällöin työn päällekkäisyys vältetään, koska johtavat elimet ovat tietoisia koko seurakunnan toimintasuunnitelmista. Korostan kuitenkin sitä, että vastuu tällaisen suuren seurakunnan hoidosta on suuri ja edellyttää valvovaa mieltä johtajilta.

4) Nämä erilaiset työmuodot ovat sellaisia, jotka olisi hoidettava ehdottomasti pätevän työvoiman turvin. Tähän erikoistumiseen ovat jo monet seurakunnat kiinnittäneet huomiota. On huomattu, että monet tässä mainitut työmuodot onnistuakseen suorastaan vaativat yhdistymistä. Esimerkiksi sellainen kuin hengellinen työ teollisuuslaitoksissa ei kanna hedelmää, ellei siihen saada työn erikoistumista joka muoksin

on kiinnostunut tästä työstä. Samoin on muiden työmuotojen kohdalla. Keskusrekisterin pitämisen edut ovat aivan ilmeiset.

5) Uskoisin näin olevan, sillä tässä on työ ainakin yhtä pätevää kuin erillisissä seurakunnissa, edellyttäen että johdossa on toimiva pappi tai muu työntekijä, joka tosiaan tuntee työalansa ja sen mahdollisuudet.

Pauli Happonen

1) Väite on tehty unohtaen, että seurakuntatyötä on tehtävä ja toimittajia tarvitaan joka tapauksessa seurakuntien yhteisen alueen eri puolilla riippumatta siitä, onko alue jaettu eri seurakuntiin vai ei. Jos taloudellista kilpailua on esiintynyt seurakuntien välillä esim. käyttövaroihin nähden, voidaan asia toki hoitaa muutenkin kuin yhdistämällä seurakunnat, esim. antamalla kullekin seurakunnalle väkilukua vastaava osuus käytettävissä olevista määrärahoista.

Mitään kilpailua en ole havainnut työntekijöiden sijoittamisessa eri kaupunginosien välillä, ja vaikea selästä olisi kuvitella.

2) Väitteessä tarkoitettaneen lähinnä seurakuntien papistoa. Muut viranhaltijathan jo ovat erikoistuneet väänsään. Saattaa olla, että jos seurakuntapapit pantaisiin hoitamaan kukin tiettyjä erikoistuneita esim. yksi hallintotehtäviä, toinen kirkollisia toimituksia (vihkimiset, kastet, hautaukset) jne. voitaisiin työt tällä tavalla näennäisesti rationalisoida ja ehkä myös sijoittaa pappi taipumuksiaan vastaavalle työsaralle. Tämä ei nähdäkseni ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista. Pappi ei ole ensisijassa tiettyjen rutiinitehtävien suo-

rittaja, vaan seurakunnan paimen ja seurakuntalaisten sielunhoitaja.

3) On sanottu, että kirkkoherra voi kohtuudella hoitaa n. 10.000 hengen seurakunnan. Sen vuoksi esim. Helsingissä ovat juuri kirkkoherrat tehneet esityksiä seurakuntajakojen suorittamiseksi. Käsitteksi on, että mitä laajempi on seurakunnan alue ja mitä suurempi on seurakunnan väkiluku, sitä vaikeampaa on seurakunnan työn suorittaminen niin, että sen piiriin joutuisivat mahdollisimman monet seurakuntalaiset.

4) Tässä mainitut päiväkerho-, pyhäkoulu-, nuoris-, rippikoulu- ja diakoniatyöt ovat tyypillisiä kunkin seurakunnan omia työmuotoja, eikä ole mitenkään toivottavaakaan, että niitä hoidettaisiin yksinomaan yhteisesti. Tietenkin on päiväkerho-toiminnassa, nuorisotyössä ja diakoniatyössä tehtäviä, jotka voivat olla seurakuntien yhteisten elimien hoitossa. Mutta on muistettava, että esim. kullakin seurakunnalla, kullakin kaupunginosalla ja korttelilla on oma nuorisosa, josta kunkin seurakunnan on pidettävä huolta omalla alueellaan. Samoin on kullakin seurakunnalla omalla alueellaan omat diakoniatyön kohteet. Mainitut työmuodot eivät puolla suurseurakunnan ajatusta eivätkä muutakaan tässä kohdassa mainittu toimintat.

5) Jako yksityisiin seurakuntiin on jo sinänsä jako piireihin, joiden sisällä on erilaisia työmuotopiirejä. Tällaisten piirien toimintaa on käsitäkseni mukaan helpompi ohjata ja valvoa pienessä seurakunnassa.

Heikki Hahlman

Mielestäni seurakuntien yhdistämisen ei juuri vähennä kilpailua talouden alalla eikä työntekijöiden sijoittelussa eri kaupunginosien kesken nykyisen hengen vallitessa. En jaksa

uskoa nurkkapatriotismiin poistumiseen, sillä mielestäni koko seurakunnallinen toiminta on tällä hetkellä niin jäykkää ja kaavoihin kangistunutta, että tarvittaisiin vallan joltakin muuta epäkohtien poistamiseksi. Kaikkein tärkeintä olisi mielestäni saavuttaa välittömämpi kosketus pappiston ja muitten seurakunnan työntekijöiden sekä itse seurakunnan kesken. Lähinnä luottamusmiesten pitäisi toimia yhdysmiehinä. Tarvittaisiin erittäin radikaalisia toimenpiteitä ja nimenomman seurakuntien valitsemilta luottamusmiehiltä suurempaa asioihin syventymistä ja erittäin paljon lisää rohkeutta mielipiteittä esille tuomiseksi. Juuri luottamusmiesportaatissa pitäisi seurakuntien väliset sekä sisäiset asiat selvittää yhteistä eikä jonkin ryhmän tai nurkkakunnan yksityistä etua silmälläpitäen. Nykyinen yhteiskunta on huomattavasti murskannut raja-aitoja ja muureja eri piirien ja yhteiskuntaluokkien väliltä. Erityisesti juuri seurakunnallisellakin saralla olisi päästävä irti karsinoitumisista ja olisi löydettävä läheisempi kosketus kirkon ja seurakunnan ts. kaikkien ihmisten kesken. Se on kaiken toiminnan onnistumisen perusedellytys, jolle vasta on tukeva rakentaa muuta toimintaa.

Kun puhutaan Porin seurakuntien yhdistämisestä yhdeksi seurakunnaksi, olisi lähdeä liikkeelle asettamalla puolueeton ja aktiivinen toimikunta tutkimaan asiaa ja laatimaan tarkka suunnitelma työn ja tehtävien suorittamisesta sekä myös kustannuksista mahdollisen yhdistämisen tapahduttua. Asia on niin suuruusuntainen, että jyrkkää asennetta ei voi ottaa puoleen eikä toiseen ennen perusteellista syventymistä asian käytännöllisen järjestelyn hoitamiseen. Olisi erittäin ikävää, jos muutaman vuoden kuluttua taas esitettäisiin uutta seurakuntajakoa. On alvan selvää, että oikein organisoituna yhdistymisestä olisi huomattava etu, mutta varmasti myös haittoja, mitkä ainakin aluksi puutteellisen suunnittelun vuoksi saattaisivat koitua hyvinkin kohtalokkaiksi.

Mitä esittäminen yksityiskohtiin tulee, uskoisin olevan suuria mahdollisempaan onnistumiseen, mikäli vain päästäisiin oikealle linjalle. Pienenä esimerkkinä yhteistyön kitkatomuudesta mainitsisin vajaa vuosi sitten valitun seurakuntien yhteisen nuorisotyötoimikunnan yksimieliset ajatukset ja esitykset, joita järjestetyssä informaatiotilaisuudessa valitettavasti oli kuulemassa vain vajaa kolmekymmentä noin puolestatoistasadasta kutsutusta luottamusmiehestä.

Katsoisin yhteishengen luomisen olevan perustana kaikelle muullekin toiminnalle, joten pyrittäköön ennen kaikkea siihen. Vasta sitten, kun jokainen seurakunnan työntekijä ja luottamusmies usko voivansa katsoa asioita kokonaisuutta silmälläpitäen, suoritettakoon perusteellinen tutkimus yhdistämisen mahdollisuuksista, minkä jälkeen vasta voimme esittää lopullisen kantamme. Yksi asia on kuitenkin tässäkin vaiheessa selvä. Ilman yhdistämistäkin olisi eri seurakuntien yhteiseen toimintaan kiinnitettävä paljon suurempaa huomiota kuin tähän saakka. Tällä olisi nykyiselläänkin saavutettavissa erittäin suuria taloudellisia ja henkisiä etuja. Pois kilpailu ja kateus, tilalle ystävällisyys ja ihmisyyt!

Kalevi Forssell

1) Haitallinen kilpailu taloudellisella alalla ei nähdäkseni johdu seurakuntajakosta, vaan siitä, että seurakuntien johdossa tärkeillä paikoilla on henkilöitä, jotka vuosikymmenien

toisiinsa omista ahtaissa ympyröissä ja siten kokonaan unohtaneet kokonaisnäköyksen. Nuoren luottamusmiespolvi tulee kyllä tulla vauhdissa murtautumaan ulos tästä ahtaasta karusellista ja näkemään asioiden kokonaisuuden kannalta.

2) Ei nähdäkseni nykyinen seurakuntajako ole esteenä työntekijöiden erikoistumiselle, jos vain on kiinnostusta.

3) Seurakuntatyön kokonaissuunnittelu on seurakunnissamme valossa. Uskon, että suunnittelutoimikunta tarpeellisen aineiston saatua antaa suunnitelman, jonka pohjalta seurakuntatyö nykyisestään aktivoituu.

4) Näiden työmuotojen luonne sellainen, että niillä jo nyt on yhä näin johto. Toimikuntien tarmokkuus ja idearikkaus määrää toiminnan vilkkauten, Keskusrekisterin ja ruustaminen on tärkeää, mutta seurakuntalaiset tahtoisivat saada asiansa toimitetuiksi myös oman seurakuntansa kirkkoherranvirastosta. Muuten lähtisimme kulkemaan taaksepäin.

5) Tämä asia on hyvin teoreettinen ja käytännössä hyvin vaikea toteuttaa. Saattaa käydä niinkin, että toteutuessaan jättäisi eräitä seurakunnan osia syrjään. Myös eräitä toimintamuotoja tulisivat siten erittäin pitkä suostumuksasemaan.

Lisään vielä, että aloitteen toteuttaminen lisäisi kirkollista harvinaisuutta ja siten ennen pitkää vähentäisi seurakuntalaisten aktiivisuutta. Varmaa olisi, että suuressa jättäisi seurakunnassa tulisi seurakunnan laitosista sellaisia kehitysaluja joita perittäisiin vain verot, mutta ne jäisivät osattomiksi seurakunnallisista palveluista.

Elsa Pirske

1) Mitään yhteistä työntekijöiden kesken tapahtumissa sijoitettaisiin posareille, johon on matkaa keskimäärin 30 km. Mutta eri seurakuntien pysyminen ja sitkeästi aina uudelleen uudelleen yrittäen voimaa saada takin uusia oman seurakunnan työntekijöitä nykyisten lisäksi.

Reposaaren historiassa s. 348 k. rotaan ajasta, jolloin tilanne oli mielen alioitteen tekijät taas pyrkivät: "Luotojen etäisyys seurakunnallisista keskuspaikoista ja asuinpaikoiden harvakuusisuus vaikuttivat, etteivät kirkolliset toimihenkilöt kiinnittäneet sanottavampaa huomiota luotojen hengelliseen hoitoon." — "Asukkaat kyllä uskoivat täyttävät ulkonaiset kirkollisvelvollisuutensa".

Ratkaiseva parannus asioihin tuli, kun Reposaaari ja siihen kuuluvat luodot erotettiin itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi senaatin päätöksellä 22.1.1913. Tosin kirkkoherran saamista saatiin odottaa erästä syistä, kunnes vuonna 1930 se toteutui.

Näinkin vanhana erillisenä seurakuntana on koettu, että oma apu paras apu eli kuten arkipöytäkirjoissa moni sanoi piispantarkastuksessa 17.11.-68: "Reposaaren asioita ei kukaan muu kuin reposaareiset itse".

2) Kukaan kaupungin keskus erikoistunut työntekijä ei ehdi muuta Reposaaaren tarpeita. Hänellä on kyllin muistamista lähempään keskuksessa. Ainakin henkilökohtainen kosketus jäisi minimiin.

3) Reposaaarelaiset luottamusmiehet osallistuvat seurakuntatyön kokonaissuunnitteluun entiseen tapaan aina esillä erikoisasemassa, joka muuten unohtuisi kokouksissa.

Tarkoituksemme ei ole keskus suunnittelijoille helpotuksia, vaan palvella syrjäisen seurakunnan seniä.

4) Keskittynyt tehokkuus tiedon reposaaarelaisille matkarahan ja haaskausta ja osattomaksi jääneen monesta asiasta, joka nykyisellä hoidetaan.

5) Kokemusta työmuotopiireihin on saatu Pihlavan — Reposaaaren teisten pyhäkoulu-, poika-, tyttö- nuorisotyöntekijöiden toiminnassa vuoden aikana. Työntekijät ovat luonnollisesti suuremmassa kuksessa Pihlavan seurakunnan eella. Varmasti he yrittävät haansa, mutta tuntevat suurena teenä työlle alueen hajanaisuuden voivat uhrata pienemmälle seurakunnalle vain yhden illan viikossa. Ysien työstä huolimatta he pysyvät vieraina siinä seurakunnassa, josta he ovat kotoisin.

Helsingin Osakepankki

palvelupankki

**Luomme Teille
Joulutunnelmaa**

KYNTTILÖITÄ
tarvitaan luomaan
tunnelmaa moniin
paikkoihin —
JOULUPÖYTÄÄN
IKKUNOILLE
JOULUKUUSEEN
HAUDOILLE
Kaikkiin tarkoituksiin
löytyy useita eri
kynttilälaatuja

SATARAUTA

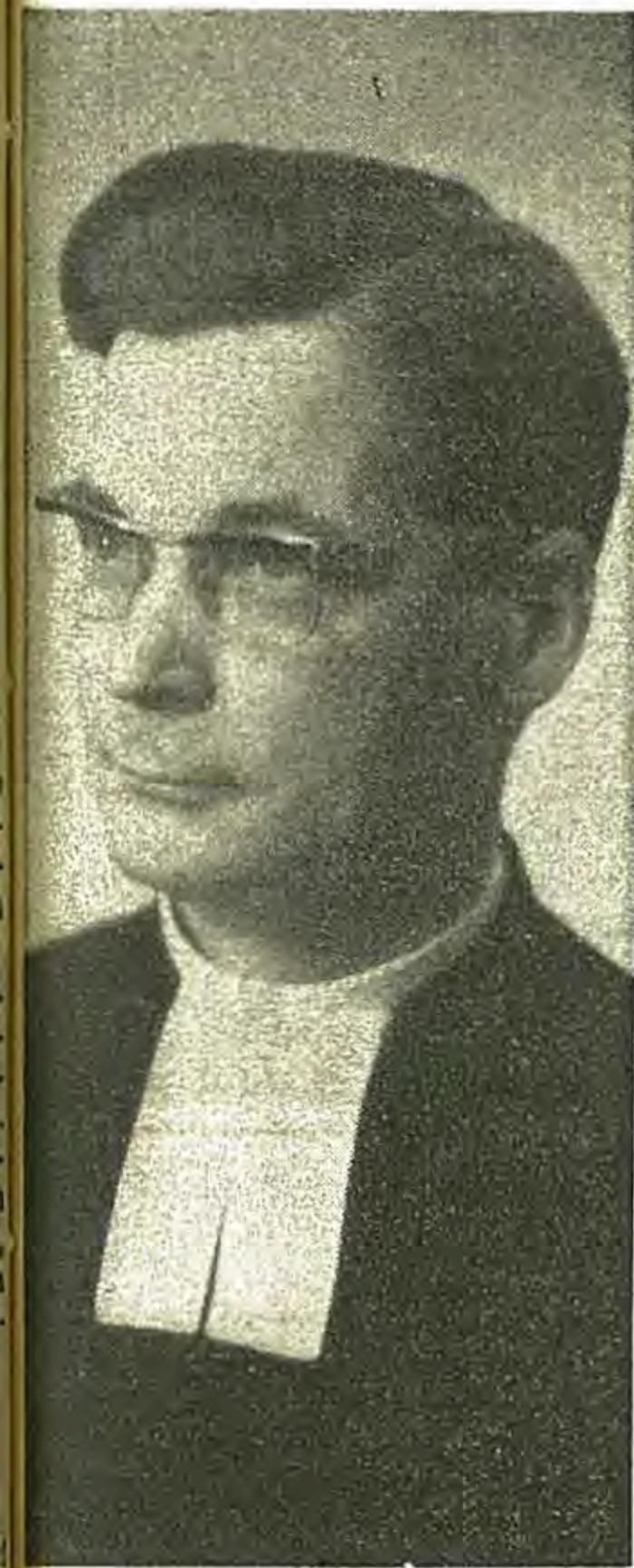
TALOUSOSASTO

KIRKOLLISKOKOUS ON PÄÄTTYNYT

Vuoden 1968 kirkolliskokous on sanonut merkittävät sanansa. Monet seurakuntaelämää kiusanneet häiriötekijät joutuivat tiukan tarkastelun kohteeksi ja saivat ratkaisunsa, joka yksimielisen tai vasta äänestyksissä voitolle päässeen. Paljon oli silti niitäkin kysymyksiä, joiden lopullinen ratkaisu jäi tulevaisuuden varaan. Sillä kirkolliskokouksessa tehdään perinpohjaista työtä, hätiköintiä ja kiire ovat sille vieraita käsitteitä. Oikeaan osunutta päätöstä seuraa siunaus, epäonnistunut seurakuntaelämän ohje taas aiheuttaa vain yhä enenevää luopumista.

Kirkkosanomien toimitus kääntyi kirkolliskokouksessa edustajina olleitten teollis. Veikko Takalan ja Heikki Huhtalan sekä metsänhoitaja Juhani Linkolan puoleen ja pyysi heiltä lyhyttä kannanottoa jostakin kirkolliskokouksen ohjelmaan sisältyneestä kysymyksestä, jolla heidän mielestään tavalla tai toisella oli erikoista kantavuutta.

Seuraavassa heidän vastauksensa:

Veikko Takala

Kirkolliskokouksen asiamäärä näyttää kasvavan kerta kerralta. Tällä kerralla oli listalla yli 210 aloitetta ja ehdotusta — viimekertainen luku oli 138. Nimenomaan pappein- ja hiippakuntakokoukset olivat aiheuttaneet lisätyötä tavattomalla aloitteiden runsaudellaan. Jokaisen täytyi nähdä havainnollisesti, että nykyinen järjestelmä viisivuotiskaksoin on aikansa elänyt. Kirkolliskokouksen tärkeimpiä asioita olivat kirkon hallinnon uudistaminen. Erityisesti oli kysymys kirkolliskokouksen tiheimmästä kokoontumisesta, mutta myös sen supistamisesta ja rakenteen muuttamisesta. Myös päätettiin ryhtyä ikivanhan tuomiokapitulilaitoksen uusimiseen. Tähän ryhmään sisältyvät asiat olivat esillä vasta periaatteellista kannanmuodostamista varten. Kirkon hallinnon uudistamiseksi asetettu komitea jatkaa valmistelua ja saanee ehdotuksen valmiiksi kahden vuoden päästä kutsuttavaan ylimääräiseen kirkolliskokoukseen.

Suurta yleisöä kiinnostanee onkin kirkolliskokouksen päätös suhteellisen vaalitavan käytäntöön ottamisesta seurakunnan luottamusmiesvaaleissa. Eduskunnalle esitetään, että uusi laki astuisi voimaan 1. 1. 1970, joten uuden tavan mukaiset vaalit toimitettaisiin ensi kertaa marraskuun toisena sunnuntaina ja sen jälkeisinä päivinä 1970. Uuden järjestyksen mukaan muodostavat seurakunnan äänivaltaiset jäsenet valitsijayhdistyksiä, joiden asiakirjat jätetään vaalilautakunnalle. Äänioikeutettu äänestää numeroin vain yhtä henkilöä kussakin vaalissa. Kunkin valitsijayhdistyksen äänet lasketaan yhteen, ja sen jälkeen kukin ryhmä saa valituksi ehdokkaat suhteellisen vaalitavan mukaan.

Luottamusmiesvaalit suoritetaan joka neljäs vuosi, jolloin valitaan vakinaisten lisäksi myös heille varajäsenet. Äänestyspaikkoja voi olla seurakunnassa useita, jolloin vaalilautakunta kiertää niissä kuulutetun aikataulun mukaan. Äänioikeutettu saa äänestää missä vaalipaikassa hyvänsä. Vaali voi kestää korkeintaan kuusi päivää, ja tulos ilmoitetaan seuraavana pyhänä.

Uutta vaalijärjestelmää luotaessa esitettiin eräillä tahoilla epäilyjä siitä, että vaalit saattavat poltisoitua. Kuitenkin lausuttiin toisaalta, että nykyinen järjestelmä on joka tapauksessa kaikkein huonoin. Sen vallitessa saattaa jokin hengellinen liike tai ryhmä kunnasta terrorisoida muita ottamalla kaikki luottamusmiespaikat lievänkin enemmistön turvin. Lakiehdotuksessa myös mainitaan, ettei vaaliliitolla saa olla mitään tunnuksia, ei siis poliittisia eikä muita. Ruotsissa on vastaavasti vaalitavan muutoksesta yleensä myönteisiä kokemuksia.

Tätä kirjoittaessani on vielä ratkaisematta aloite, joka tähtää seurakuntien taloudellisen aseman tasoittamiseen. Kalliokosken komitean ehdotus sisälsi seurakuntien varallisuuden mukaisen automaattisen tasausjärjestelmän. Asiaa käsitellyt valio kunta ehdottaa kuitenkin, että vähävaraisia seurakuntia autettaisiin edelleen myöntämällä niille avustuksia anomusten perusteella. Tätä varten seurakunnat maksaisivat nykyisen penniveron lisäksi 0,12 sadalta yhteisöyhteisöltä ja mm. 5 % metsänmyynnistä.

Kahdenkymmenenviiden vuoden työn tuloksena hyväksyttiin viimein uusi jumalanpalvelusten kirja, jonka päiväjumalanpalveluksen kaava herätti eniten keskustelua. Muutokset eivät tosin ole suuria. Toisaalta haluttiin sekä kieliasussa että kirkkokokouksissa ottaa huomioon nykyisen yhteiselämän kehitys. Toisaalta palattiin paikoin vanhaan luterilaiseen traditioon. Uusi käsikirja tulee käyttöön ensimmäisenä adventtina 1969.

Kirkolliskokouksen työtä ajatellessani pidän suurena puutteena sitä, ettei kokous ole välittömässä vastuussa kirkon taloudenpidosta. Tällöin on sikäli nurinkurinen, että kirkolliskokous haluaa tehdä uudistuksia, mutta se ei voi päättää kirkon budjetista. Laajennettu piispainkokous päättää tulo- ja menoarvioista, ja se on ilmeisesti hankalassa välilläkädessä toteuttaessaan kirkolliskokouksen päätöksiä. Tätä taustaa vastaan ovat nähtävissä eräillä tahoilla nousseet vaatimukset laajennetun piispainkokouksen lakkauttamisesta ja myös taloudellisen vastuun siirtämisestä kirkolliskokoukselle. Tällöin päästäisiin hallinnon kaksinaisuudesta, jota ei tunneta valtiollisessa eikä kunnallisessa hallinnossa.

Heikki Huhtala

Tiedotusvälineet ovat tehneet selkoa seikkaperäisesti ja kiitetävän kiinnostuneesti kirkolliskokouksen tekemistä päätöksistä. Sen tähden ei olekaan aiheellista puuttua käsiteltyihin kysymyksiin luokittelevassa mielessä, saati esittelevästi tai yksityiskohtaisesti. Kun itsekkin olen useissa eri yhteyksissä käsitellyt kokousta, rajoitun tarkastelemaan kirkkomme korkeimman päättävän elimen koollaoloa vain yhdestä näkökulmasta. Puutun kysymykseen, missä määrin kokous voi olla juuri päättävä elin.

Kirkon piirissä yleisesti hyväksytty periaate on, että kirkkoa koskeissa kysymyksissä on sijaa tulkinnoille. (Tulkittakseni "tulkintaa" sanoisin, ettei se ole samaa kuin tinkiminen tai strateginen vetäytyminen, niin kuin asia joskus ymmärtämättömästi, ellei suorastaan tahallisesti väärin ymmärtäen selitetään. Tällä kohtaa on myös syytä huomauttaa siitä, että "ajan haaste" otetaan huomioon kirkon piirissä nimenomaan sikäli, että sen vaikutuksesta kiinnitetään huomiota asioihin, jotka ovat joko unohtuneet tai saaneet epätydyttävän vastauksen.) Uskonpuhdistuksen ajasta lähtien ovat protestanttiset kirkot keskustelleet kysymyksestä, miten keskinäisen lähentymisen ja toistensa ymmärtämisen voisivat toteutua kirkkojen joutumatta kieltämään perimmäisiä vakaumuksiaan, ts. ilman, että menettelyssä on tinkimisen tuntua.

Kirkoilla on siis vanhastaan katsottu olevan mahdollisuuksia tulkitsemiseen ja sikäli myös itsenäiseen päätöksen tekemiseen ainakin tietyissä kysymyksissä. Evankeliumi, kirkon tunnustuksen (=kirkollisen sidonnaisuuden) lähtökohhta ja tunnustuksen oikean ymmärtämisen avain, on annettu, ohjeellinen ja muuttu-

maton. Sen sijaan evankeliumin tulkitseminen l. sen käytännöllinen soveltaminen on asia, jossa kirkko ja kirkolliskokous voivat sanoa sanansa. Kirkolliskokouksen tuleekin olla sidottu evankeliumiin, kirkon varsinaiseen rukoukseen, vaikka sen on tajuttava kohtalonyhteytensä myös sen ajan kanssa, jota käsillä olevana hetkenä eletään ja jota varten se tulkitsee evankeliumia.

Otan pari esimerkkiä. Kirkkovaltuuston puheenjohtajaa koskeva kysymys (kirkkoherra vai joku muu) ei voi olla sellainen, johon on annettu ennakolta valmis vastaus. Se on tarkoituksenmukaisuuskysymys, joka merkitsee tulkitsemisen vaatimuksen ulottamista paikallisseurakuntaan asti ja joka on ratkaistava silmällä pitäen sitä, miten evankeliumi kulloisessakin seurakunnassa ja ajassa parhaiten voi levitä ja toteutua. Myös tätä ajatellen kirkolliskokous lähetti kysymyksen eteenpäin.

Toinen, äskeistään arempi asia on kysymys naispappeudesta. Myös tässä asiassa on kirkolliskokouksen oltava perillä evankeliumista ja teologisista näkökohdista. Mutta sen on henkisenä barometrinä oltava perillä myös siitä, mitä seurakunnissa ajatellaan ja mihin seurakunnissa ollaan kypsiä. Viimeksi mainittu funktio on erittäin tärkeä kirkon rakentamisen kannalta. Ajateltakoon sitä, että Ruotsissa valtiolta päätti naispappeudesta kysymättä kirkon laajojen piirien mieltä; seuraukset olivatkin kirkkoa repiviä. Jos kirkolliskokous meillä joskus hyväksyy naispappeuden, voidaan jo ennakolta tietää, että kirkko ei asiasta kärsi ainakaan samalla tavalla kuin läntisessä naapurisammme.

Tulkitseva (ei-tinkivä) kirkolliskokous voi luoda ja ylläpitää kirkon sisäistä eheyttä. Sisäinen eheys on kuitenkin enemmän ja muuta kuin yksimielinen ja yksisuuntainen ajattelu. Se on kirkon yhteyttä sen Herraan ja terveeksi tekevään evankeliumiin, elämän sanaan.

Juhani Linkola

Kirkolliskokouksen työ on luonteeltaan sellaista, että päätöksistä, joita on pidettävä merkityksellisimpinä, eivät tulokset tule välittömästi näkyviin. Eräänä kauaskantoisimpana tällaisena ratkaisuna pidän niiden kolmen komitean asettamista,

joita joutuvat valmistelemaan kirkkolain kokonaisuudistusta, kirkon lainsäädäntöä ja yhteistä hallintoa koskevia lakiehdotuksia sekä seurakuntahallinnon uudistamista. Ainakin eräitä osin odotetaan ehdotusten valmistuvan jo niin pian, että niitä voidaan ottaa päätettäviksi muuttaman vuoden kuluttua pidettävässä ylimääräisessä kirkolliskokouksessa. Todettakoon, että viimeksi mainittu komitea joutuu selvittämään myös yhteistaloudessa olevien seurakuntien kysymyksiä; Helsingin osalta vastaavaa ongelmavyöhytettä tutkii ns. Helsinki-komitea. On ilmeistä, että ainakin eräitä osin pyritään hallinnollista monisäikeisyyttä yksinkertaistamaan, vaikka periaatteet säilyisivätkin entisellään. Jo nyt tehtiin ennakkoiva päätös siitä, että kirkolliskokous tulee kokoontumaan kahden vuoden väliajoin.

Vuosikausia, jopa muutaman vuosikymmenen vireillä ollut kirkkokäsikirjan uudistamistyö saatiin nyt onnelliseen päätökseen. Kirjan ensimmäinen osa, joka sisältää kirkkovuoden tekstit, on nimeltään Evankeliumikirja, toinen osa on Jumalanpalvelusten kirja, kolmas osa Kirkollisten toimitusten kirja ja neljäs osa Rukouskirja. Viimeksi mainittu koki kirkolliskokouksen aikana varsin suuren muodonmuutoksen, ja se hyväksyttiin eräiden korjausten jälkeen yksimielisesti sisältöltään vaihtelevana ja kokonaisuudessaan erittäin onnistuneena. On toivotavaa, että siitä tulee myös kotihartauksissa ahkerasti käytettävä kirja.

Kirkon tutkimuslaitos aloittaa tehdyn päätöksen mukaisesti toimintansa ensi vuonna.

Monen monet päätökset ja kannanotot tässä kokouksessa viivuttua keskityn vielä lyhyesti valaisemaan, mitä käytännössä merkitsee kirkkolakiin tehtyjen ja muutos seurakunnallisten luottamusmiesten vaalitavan säätämisen tapahtuvaksi valtiollisista kunnallisista vaaleista jo eräille tutuiksi muodostuneilla "välittömillä, suhteellisilla ja salaisilla vaaleilla", kuten virallisen sanonta asian määrittelee. Koetan valaista asiaa seuraavalla yksinkertaisella esimerkillä:

Kirkkovaltuustoon valitaan vaikkapa jossain yhteistalouteen kuuluvassa seurakunnassa 7 edustajaa. Jos nykyisen käytännön mukaiseen kirkonkokoukseen tulee kolme ryhmää, joista kukin pitää kiinni kokonaan omista ehdokkaistaan, tulevat valituiksi suurimman ryhmän kaikki ehdokkaat, vaikka eroa olisi vain muutama ääni. Esimerkiksi 100 äänestäjästä "voittaa" se joukko, jossa on 40, ja muut ryhmät 39 ja 21 eivät saa "läpi" ainoatakaan ehdokastaan. Vuonna 1970 käytäntöön tulevassa vaalitavassa muodostetaan ennakolta valitsijayhdistyksiä, joiden ehdokkaista kukin äänestäjä antaa äänensä vain yhdelle. Vaalin päätyttyä lasketaan kullekin ehdokkaalle vertausluku siten, että suurimman äänimäärän saanut saa vertausluvukseen valitsijayhdistyksen ehdokaslistan koko äänimäärän, toiseksi eniten saanut puolet siitä, kolmas kolmanneksen jne. Saman äänimäärän tai ei yhtään ääniä saaneiden keskinäinen järjestys määräytyy heidän listalla olevan järjestyksensä perusteella. Edellä olevan esimerkin mukaisen vaalin tulos muodostuu nyt seuraavaksi:

Jatk. siv. 4.

Diakoniakeskuksen ja katulähetyksen joulukeräys

"Ja kansa kysyi häneltä sanoen: Mitä meidän siis pitää tekemän? Hän vastasi ja sanoi heille: Jolla on kaksi ihokasta, antakoon toisen sille, joka on ilman, ja jolla on ruokaa, tehköön samoin". Luuk. 3:10, 11. Tuttu katkelma Johannes Kastajan ja hänen luoksensa tulleen kansanjoukon vuoropuhelusta. — Adventtisaarnako? — Kyllä. — Meille.

Kaupungissamme on paljon heittä, joilta kirjaimellisesti puuttuu sekä "ihokas että leipää". — Sinun, jolla on kumppaakin riittävästi, lienee vaikea ymmärtää, että näin todella voi

olla. Seurakuntiemme diakonia- ja katulähetyksväki kyllä tietää, millaisin mielialoin monet puutteessa olevat tätäkin vuoden 1968 joulua odottavat. Ei voi enkelien ilmoittama sanoma: "Katso, minä ilmoitan teille suuren ilon", löytää kovinkaan vastaanottavaista maaperää niiden ihmisten sydämissä, joiden ajatukset pyörivät ihmisten perustarpeiden, leivän ja vaatteen, parissa. — Ja kuitenkin Jumalan hyvä tahto on ollut ja on, että jokainen olisi myös näistä osallinen. Siihen, miksi niin ei ole, emme tällä kerralla puutu, mutta vetoamme Sinuun, joka näitä rivejä luet. Tutki sydämesi, vaatevarastosi ja kuk-

karosikin sekä toimi sitten omantuntosi mukaan. Diakoniakeskuksen ja katulähetyksen kautta voit auttaa puutteessa olevia lähimmäisiäsi. Suoritamme joulukeräyksen keräyslistoilla 20. 11.—19. 12. Tavara- lahjoituksia varten avamme keräyskulmat Itäpuisto 14:ssä ja Antinkatu 22:ssa 12.—24. 12. Noudamme vaate- ym. lahjoittamanne tavarat myös kotia saatuaamme ilmoituksen puhelimeen 14 107. Kiitämme lahjoituksistanne jo etukäteen ja toivotamme rauhaa ja siunausta. Porin seurakuntien diakoniakeskus ja katulähetyk. Antinkatu 22, puh. 14 107.

NUORET LAULAMAAN

Tiedätkö, että Porin seurakuntaelämää rikastuttaa nuorten kuoro, johon kuuluu laulajia eri seurakuntien alueelta? Tiedätkö myös, että uudet laulajat ovat jatkuvasti tervetulleita kuoron kaikkiin ääniin? Musiikki ei ole vain joillekin harvoille suotu lahja. Täysin epämusikaalisia ihmisiä lienee häviävän vähän olemassa. Sitä vastoin paljon on niitä, joiden musiikin leiviskä on jäänyt lähes kokonaan käyttämättä ja kehittämättä — ehkä siksi, että

innostus on sammunut jo koulu- aikana, ehkä siksi, ettei ole tullut riittävästi sysäystä harrastuksen alkamiseen. Vielä on kuitenkin mahdollisuus "tehda parannus". Sinulle, nuori, joka haluaisit laulaa etkä katso voivasi liittyä kirkko- kuoroon tai joka tahdot harrastaa musiikkiasi iskelmiä ym. kevyttä musiikkia: tule nuorten omaan seurakuntakuoroon. Koelaulua ei tarvitse pelätä, koska sellaista ei vaadita. Porin seurakuntien nuorten kuoroa johtaa Pertti Pausila.

Kuoro harjoittelee sunnuntai- iltais. Esintymisiä on runsaasti: yleensä joka viikko. Melko paljon tehdään myös retkiä ja vierailuja toisiin seurakuntiin. Näissä matkoissa on juhlan kokemista. Yksityinen laulaja, joka haluaa leiviskällään palvella Kristuksen seurakuntaa, saa harrastuksestaan iloa ja siunausta elämäänsä. Nuorten kuoro tahtoo laulaa Jeesuksen kunniaksi ja todistaa Hänestä. Nuori, tässä on sinullakin tilaisuus!

Arto Saarinen

Porin seurakuntien nuorten kuoro.

KIRKOLLISKOKOUKSEN jatk. s. 2

Ehdokaslista I Kokonaisäänimäärä			Ehdokaslista II			Ehdokaslista III		
	Äämiä	Vert.luku		Äämiä	Vert.luku		Äämiä	Vert.luku
AI	8	10	AII	14	13	AIII	—	51/4
BI	7	13 1/3	BII	10	19 1/2	BIII	—	41/5
CI	—	62/3	CII	—	93/4	CIII	3	7
DI	11	20	DII	—	74/5	DIII	7	10 1/2
EI	—	55/7	EII	—	61/2	EIII	11	21
FI	17	40	FII	—	54/7	FIII	—	31/2
GI	2	8	GII	15	39	GIII	—	3

Valituiksi tulevat ne 7 ehdokasta, jotka ovat saaneet korkeimman vertausluvun, eli ehdokaslistalta I ehdokkaat F I, D I ja B I, listalta II ehdokkaat G II, B II ja A II sekä listalta III E III. Itsekukin voi mielestään arvioida, kuinka paljon täsapuoisempi uusi vaalitapa on entiseen verrattuna. — Todettakoon vielä, että vaalit tullaan suorittamaan kerran neljässä vuodessa ja että ehdokkaille nimetään vertauslukuja mukaan

varamiehet. Listoissa saa siis olla ehdokkaita jopa kolme kertaa niin paljon, kuin mitä valittuja valitaan. Yllä oleva esimerkiksi pyrkii vain valaisemaan itse pääperiaatetta, ja jos joku lukijoista löytää siitä virheitä, pantakoon ne kokonaan näiden rivien kirjoittajan laskutaidon syyksi. Asia on varmaan monelle muullekin uusi, ja itsestään selvää on, että sitä tullaan vielä useissa yhteyksissä seurakuntalaisille selvittämään.

SVEITSILÄINEN LAATUKELLO

Novus

on vakuutettu särkymisen ja katoamisen varalta

NAISTEN KELLO

- 17 kivinen
- iskunkestävä
- vesitiivis
- doublee
- ø 17,5 mm

Kello- ja Kultaliike

Omi Heino

Itäpuisto 5, puh. 15 904

JOULU

—KOTIEN JUHLA —SEURAKUNNAN JUHLA

Joulu on valon ja ilon juhla. Se on myös aivan erityisesti kotien ja lasten juhla. Siihen on aikojen kuluessa liittynyt monenlaisia perinteitä eri tahoilta. Ehkäpä miellyttävimpiä ja lämmittävimpiä niistä ovat joululahjat, jotka tuovat iloa ja riemua koteihin ja antavat ainutlaatuisen lämmön joulun juhlaan. Silloin loistavat lasten silmät kuin tähdet kimmeltävällä taivaalla.

* * *

Joulu on mitä syvimmissä mielessä kristillinen juhla. Sehän on Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen syntymän muistojuhla. Joulun evankeliumi julistaa taivaan laskeutuvan maan päälle, taivaan kirkkauden ympäröivän paimenia, jotka ensimmäisinä saivat kuulla sonoman Jeesuksen syntymästä, ja enkelten kuoron hymnistä, joka siitä lähtien on kaikuut kaikkialla, missä Kristuksen nimeä tunnustetaan: "Kunniä Jumalalle korkeudessa, maassa rauha ihmisten kesken, joihin hänelle on mielisuosio". Joulun evankeliumi kertoo pelastuksen ajan alkamisesta, jolloin Jumalan valtakunnan ovet avataan koko ihmiskunnalle. Joulu on kaikkien kristittyjen juhla. Mutta se on myös koko ihmiskunnan juhla. Sillä Jeesus Kristus on koko maailman Vapahtaja, jonka edessä ei ole eroa juutalaisella, eikä kreikkalaisella, barbaarilla eikä skyyttalaisella, ei orjalla eikä vapaalla. (Kol. 3:11)

* * *

Sen vuoksi joulu on erikoisessa mielessä myöskin seurakunnan ja kirkon juhla.

Jouluna kutsutaan kaikkia kuulemaan joulun jaloa ja aina uutta evankeliumia. Kirkot täyttyvät isiltä perittyjen tapojen mukaisesti. Jouluvirret kaikuvat ja kuorot laulavat joululauluja.

Jouluevankeliumi koetetaan viedä kaikkialle ja sen mukana joulun tuntua ja iloa. Sairaaloissa, vanhusten kodeissa, kouluissa, vankiloissa, erilaisissa hoitolaitoksissa kaikkua joulun evankeliumi, sytytetään joulukynttilät, pystytetään joulukuusi ja hiljennytään seimen lapsen äärellä. Seurakunnan eri piireissä järjestetään joulujuhlia, päiväkerhoissa, työille, pojille, nuorille, varattomille, katulähetyksen piirissä. Kaikkialla yhteiskunnassa, osittain jopa virastoissa, liikelaitoksissa, työpaikoilla vierailevat seurakunnan edustajat tuoden sävelten ja sanan kautta joulutervehdyksiä niissä toimiville.

* * *

Joulu on juhlista jaloin sanan todellisessa merkityksessä.

Joulun herkin ja syvin tunnelma elää kuitenkin kodissa. Senkin joulun sisin vire on uskonnollinen. Kaikukoot kodeissa sen vuoksi jouluvirren iki-ihana sävel ja joululaulut. Luettakoon jouluevankeliumi ja rakennettakoon, missä on mahdollista, seimi. Sillä yhdessä lasten kanssa katsellaan Martti Lutherkin sepitti virren "Enkeli taivaan lausui näin". Joulun suurin lahja on seimen puhdas, viaton lapsi. Hänen silmistään hohtaa taivaan kirkkaus. Meidän lahjamme ovat kalpeita heijastuksia siitä.

Kaikuukoon väkevänä ja voittavana tänäkin jouluna keskeisimmän kiitosvirsi.

"Nyt Jumalalle kunniä, kun antoi ainoon poikansa. Siit enkelitkin riemuiten veisaavat hälle kiitoksen".

Matti A. Musiones

Piispantarkastus ja virkaan- asettajaiset Reposaareissa

Marraskuun 16. ja 17. päivä olivat Reposaaren asukkailla elämyksiä täynnä: arkkipiispa Simojoki seurueineen suoritti silloin seurakunnassa piispantarkastuksen, jonka yhteydessä hän asetti virkaan Reposaaren seurakunnan uuden kirkkoherran, Jorma Pakkanen.

Lauantaiaamuna piispan musta virka-auto ajoi meritietä Pohjanlahden vartiona tyrskyissä ja tuulissa seisovalle Reposaarelle. Jo tällöin piispa oli katsellut tarkkaan seurakunnan aluetta, sillä myöhemmin ilmeni, että häntä kiinnosti kovin tienviitta "Merikappeliin". Tästä keskusteltiin, ja jälkipöivien velvollisuutena todettiin olevan juuri tämänlaatuisten muistojen vaaliminen. Onhan Kappelin saari keskiajalla ollut sekä hauta- että jumalanpalveluspaikkana. Samalla todettiin, että seurakunta on vaalinut perinnettään pystyttämällä muistolaatan ja pitämällä pai-

kalla hartaustilaisuuksia kesäaikoina.

Keskustelussa tulivat esille myös seurakunnan saarisijainnin asettamat erillisvaatimukset sekä rajoitukset: tilanpuute on asutusta haittaava tekijä, jos jotenkin ilmenisi-kin muita mahdollisuuksia väestön kasvuun. Jos taas tehdään tilaa, on vaarana suojaavan metsävyöhykkeen pieneneminen, ja tämä tekisi saaren elämän liian tuuliseksi ja epämiellyttäväksi.

Edellisen kysymyksen ohessa pohdittiin hautausmaan riittävyttä ja ihmeteltiin, oliko viisasta hakata suora, leveä tie juuri hautausmaan taakse siellä ennestäänkin liian kapeaan metsävyöhykkeeseen. — Eikö entinen tie ihmisten esteettisten ja taloudellisten näkökohtien yhteydessä olisi ollut helpolla levennetävissä — olihan se maanpuolisella rannalla, siis suojanpuolella. Erehdyksiä on helpo tehdä, mutta vaikea korjata — emme saa uhrata ihmistä mammonan alttarille.

Arkkipiispa Simojoki lausui monessakin yhteydessä ajatuksen, että reposaarelaisten asiaa ajavat vain he itse. Siitä syystä hän jätti harkittavaksi Reposaari-seuran tai -yhdistyksen perustamisen. Tällöin voisivat kaikki kantaa kortensa yhteiseen kekkoon yhteisen Saarensa parhaaksi riippumatta toisarvoisista puolue-ym. seikoista.

Lauantai ei ollut vain keskustelujen päivä. Se oli myös vierailujen päivä: Rauma-Repolan saha, Reposaaren lastentarha, kansakoulu, yhteiskoulu ja konepaja saivat kokea osansa jännittävistä hetkistä. Jännitys olikin huipussaan etenkin pienten lastentarhalaisten kesken. Odotus päättyi vihdoinkin, ja pappien mustapukuinen seurue saapui.

Pamppailevin sydämin piispa le ojennettiin kukat käteen, ja siinä samassa ilmapiiri vapautui: piispa osasi sovittaa sanansa lapsille, kun hän toivoi lapsenmielen säilyvän heidän elämässään eteenkinpäin. Sivatpa opettajatkin osansa: kiitoksen vaativasta, uhrautuvasta työstä pienimpien kasvattajina. Lapset esittivät oman ohjelmansa Satakunnan väreihin hehkuva kukkakimpua kantavalle piispalle — he lauloivat ja leikkivät.

Ehkä suurin yllätys sattui lauantai-iltaan: arkkipiispan seurue toivoi pääsevänsä saunaan — ja pääsikin. Saaren traditiot saunasta meren hengessä elivät tässäkin tilaisuudessa.

Sunnuntain jumalanpalvelus oli varsinainen seurakunnallinen suurjuhla. Arkkipiispa avustivat hänen vihkiesään kirkkoherra Pakkanen virkaansa seurakunnan entinen kirkkoherra, rovasti Lauro ja asessorit Vuola ja Tarna sekä lääninrovasti Vaarno. Virkaanasettamispuheensaankin piispa korosti saari-seurakunnan erikoisasetmaa: taivas ja maa yhtyvät ulapan äärellä, sekä Saari että sen kirkkoherra ovat vartiassa odottamassa uutta päivää...

Kirkkokahvien jälkeen oli yleinen kirkontarkastus. Sen yhteydessä ojennettiin seurakunnan palveluksessa ansiotuneille henkilöille kiitokseksi mm. Kirkon Diakoniatöimikunnan ansiomerkkejä, joita saivat rovasti Leuro, johtaja-opettaja Nortiala ja rouva Norgren. Pyhäkouluyhdistyksen ansiomerkkin sai rouva Salminen, ja pitkäaikainen kirkon suntio Ivar Sahakari viranhaltijoille myönnettävän ansiomerkkin arkkipiispan tuomana.

Junnilan seurakuntakeskus sai tämän jälkeen vastaanottaa sekä piispan seurueen et-

Eläkkeellä oleva kirkonvahtimestari Ivar Sahakari sai sairasvuoteellaan vastaanottaa ansiomerkkin pitkäaikaisesta palveluksesta.

tä lukuisan joukon seurakunnan omia työntekijöitä ja seurakuntalaisia, joille tarjottiin yhteinen päivällinen. Sen aikana lauloi kirkkokuoro, yksinlaulua esitti Liisa Santavuori ja viulusoolon Irma Sorainen. Puheita pitivät mm. arkkipiispa Simojoki, kirkkoherra Pakkanen, rovasti Lauro ja lääninrovasti Vaarno. Piispan puheen eräs kohta sivusi jälleen seurakunnan yhteyttä — ketään ei saa hylätä, ei tuomita. Kaikesta on puhuttava kaikille, jokaista on autettava hänen hädässään.

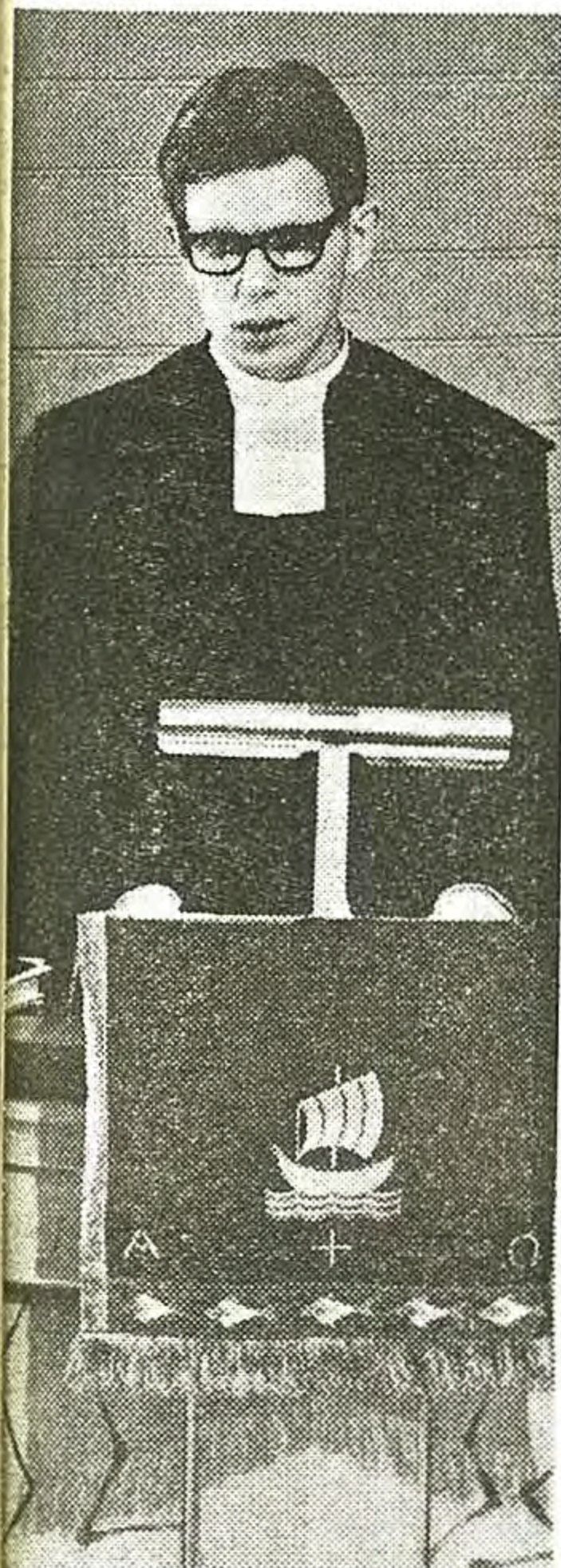
"Sillä minun oli nälkä, ja te annoitte minulle syödä; minun oli jano, ja te annoitte minulle juoda; minä olin outo, ja te otitte minut huoneeseenne."

Juhani Pälvi

Yli 300.000 joka pyhä sananjulistus- tilaisuuksissa

Pyhäisin noin 7-8 % suomalaisista osallistuu sananjulistustilaisuuksiin, jos otetaan huomioon kaikki kirkkotilaisuudet ja kirkkorakennuksen ulkopuolella tapahtuva julistustoiminta, ilmenee kertomuksen kirkon työtä käsittelevästä osasta. Mutta määrä on vielä monin verroin suurempi, jos mukaan otetaan koko työn kenttä, kuten pyhäkoulu- ja nuorisotyö ja tiedotusvälineiden ympärille koontuva "seurakunta".

Varsinaisiin päiväjumalanpalveluksiin osallistujien määrä laskee kertomuskaudella kaikissa hiippakunnissa jonkin verran. Parhaat hiippakunnat olivat Lapua, Mikkelin ja Kuopio, heikoimmat Helsinki, Oulu ja Tampere. 1966 osanottajamäärä oli 7.429.000 eli 2,8 keskiarvokiluvun 100 henkeä kohti.

Kirkkoherra Jorma Pakkanen.

VOURENMAAN

Jouluyllätys

säästää Teille rahaa ja aikaa. Nyt voitte suorittaa todella "järkevät" joulustokset edullisemmin kuin koskaan!

Tervetuloa!

VOURENMAAN SÄHKÖ
Kankaanpää

Vuorenmaa Oy

Yrjönkatu 11, puh. 11 361

Reposaarelaista kirkkokahvilla piispantarkastuksen lomassa.

JOULULAHJAT
EDULLISESTI

tekstiili-, paperi-,
kemikalio- ja
lelutavaroistamme

TE-PA-KE

Esivallankatu 18.
Liike avoinna 8-18.

Kemiallista- ja
valkopesua

Porin Pesula

Varvinkatu 25, puh. 12 311

Kaikkia levyalalta,
Sahaamme
määrämittoihin
edullisesti.

VANERILIKE

R. HEINONEN K y

Antinkatu 4, puh. 12 014

Jouluaamun jumalanpalvelus kokoaa seurakuntalaisia kirkkoihin ja seurakuntataloihin. Muutamat seurakunnat järjestävät myös jouluaattohartauden.

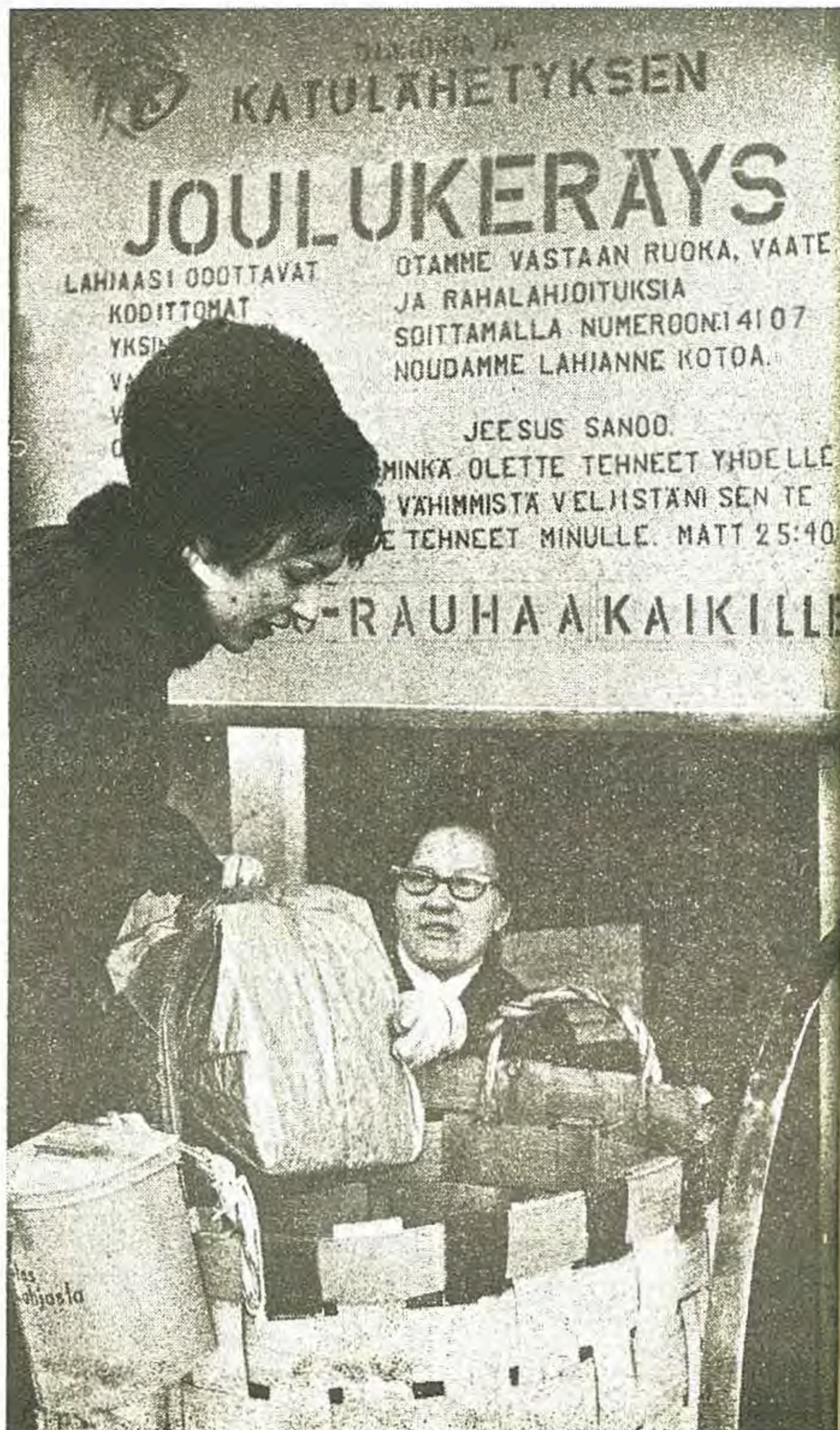

Omaisten haudoilla sytytetään kynttilät joulu-aattoiltana.

SEURAKUNNAN JOULUA

Seurakunta järjestää Uskonmajassa jouluaattona jublan, jossa ohjelman lisäksi nautitaan jouluateria. Kuva on vanhasta uskonmajasta.

KATULÄHETYKSEN
JOULUKERÄYS
LAHIAASI ODOTTAVAT
KODITTOMAT
YKSIN
VÄHIMMISTÄ VELJISTÄNI SEN TE
TEHNEET MINULLE. MATT 25:40
RAUHA A KAIKILLE

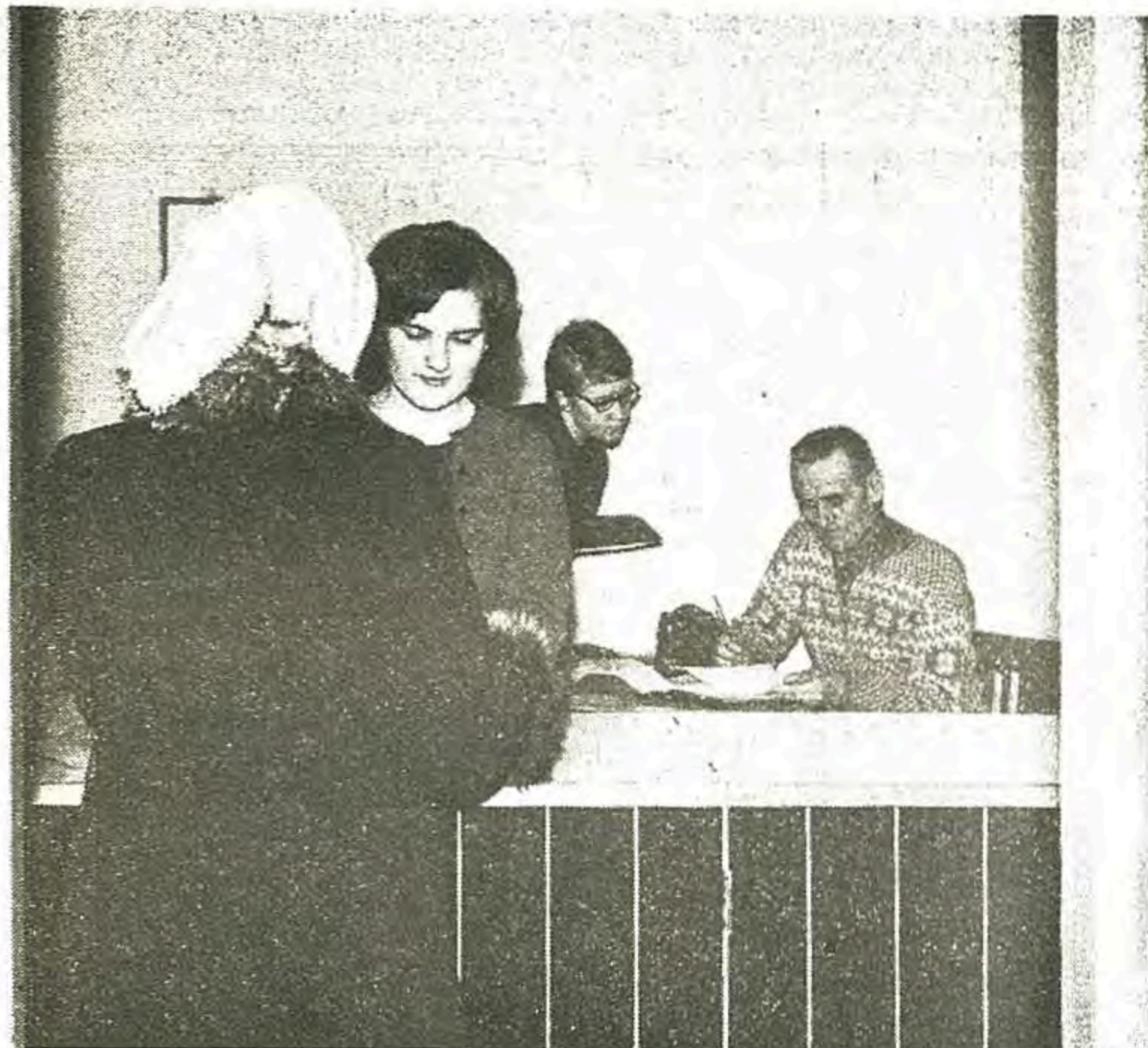

Diakoniakeskuksella on tapana ennen joulua järjestää keräys, jonka tuotolla avustetaan vankiloissa, sairaaloissa ja huoltolaitoksissa olevia porilaisia. Osa tuloista käytetään kaupungin vähävaraisten tukemiseksi. Yläkuvassa diakoniakoulun oppilaat valmistavat vanhassa diakoniatoimistossa pakettia lähetettäväksi vankilaan.

Keräyksen tuloksena saatuja vaatteita luovutetaan diakoniatoimistossa.

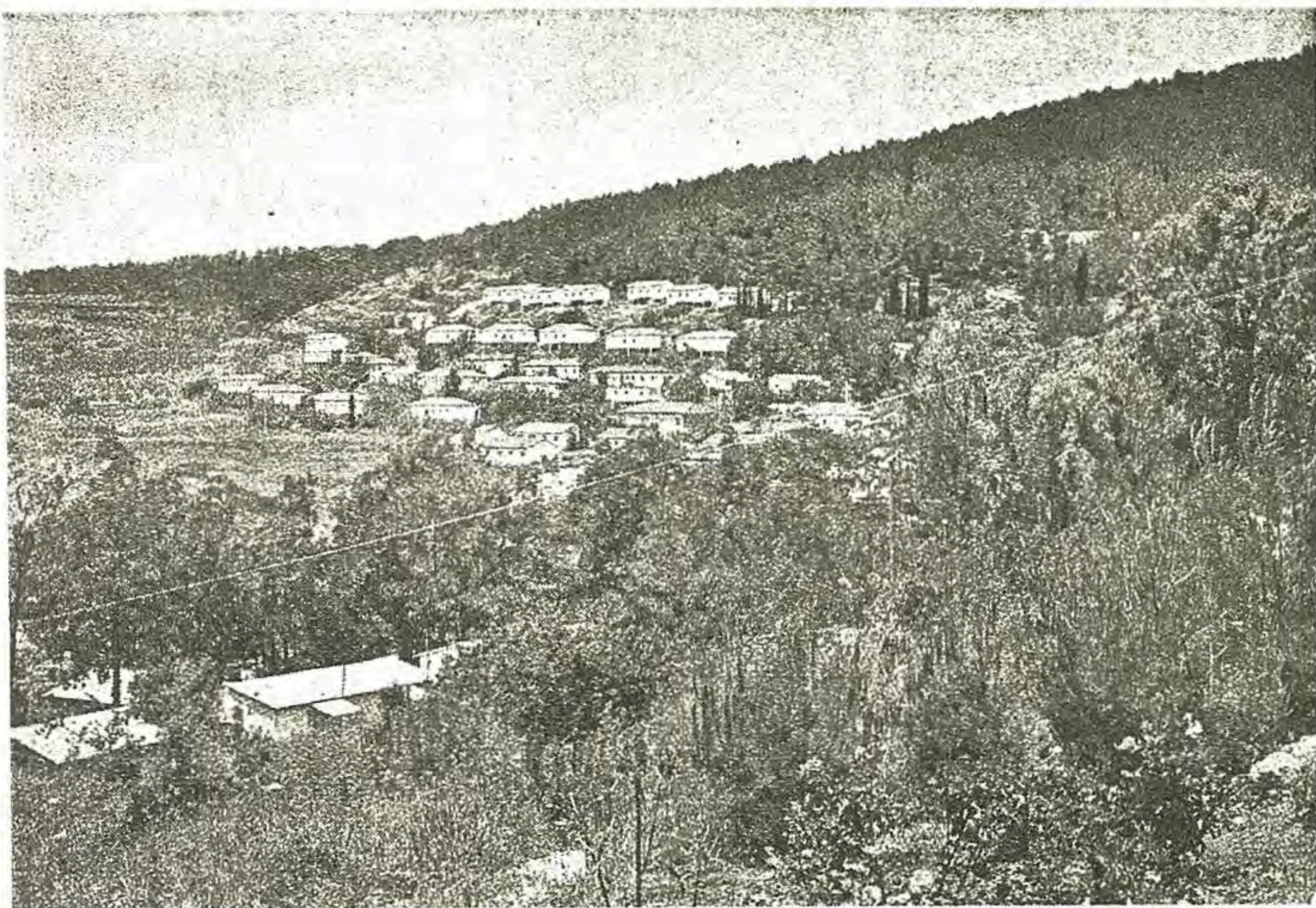
Paketit sisältävät ruokatavaraa ja kirjan.

Katulähetysten joulujuhlaa on vietetty seurakuntakodissa joka vuosi pari päivää ennen joulua. Tänä vuonna jubla järjestetään ensimmäisen kerran Mikonkadun rukoushuoneessa.

Pyhäkoulutyö kuuluu seurakunnan perinteellisiin toimintamuotoihin. Sen rinnalle on viime vuosina tullut lasten päiväkerhotoiminta. Tänäkin jouluna vietetään pyhäkouluissa ja päiväkerhoissa joulujuhlaa, jonne vanhemmat saapuvat lasten vieraiksi. Kuva on päiväkerhon joulujuhla-barjoituksista.

Kirjat Anavim, kibbutsi Juudean vuoristossa. Moni porilainenkin nuori on ollut siellä Israelia jälleenrakentamassa

AIKOJEN LOPUN ISRAEL

Israel sanana ja käsitteenä tulee eri yhteyksissä vastaan yhtä hyvin Raamatusta kuin sanomalehdissä. Käsitteemme Israelista vaihtelee kuitenkin aivan samassa suhteessa, kuin käsityksemme Raamatusta, sanomalehdistä ja kirjoistakin on erilainen.

Mikä Israel oikein on? Mikä on meidän käsityksemme siitä ja miten suhtaudumme siihen? Ehkä monella on jo vastaus valmiina. Sehen on Raamatun Pyhä Maa, historiallinen paikka, arkeologien luvattu maa, turistiksen suosima kohde, lähi-idän paikka levottomuuspesäke tai lähetyskenttä. Israel on kaikkea tätä, mutta jos tässä olisi kaikki, ei todellakaan kannattaisi tutkistella, onko suhteemme siihen oikea.

Jokaiselle on tuttua, että Raamattu on alusta alkaen ennustanut Israelin hajottamista kansojen sekaan seurauksena Jumalasta luopumisesta. Mutta yhtä vanha on lupaus hajotetun kansan kokoamisesta sille luvattuun maahan. Nyt se on tapahtunut, ja tapahtuma on ihmeellinen meidän silmissämme. Ju-

mala on tämän päättänyt ennen aikojen alkua. Hän on tämän ilmoittanut palvelijainsa, profeettojen kautta kerta toisensa jälkeen. Siitä ovat puhuneet Jesaja ja Jeremia ja monet muut. Nyt täytyy se, mitä tuhansia vuosia sitten on kirjoitettu.

Israelin paluu on ihme, mutta ei silti mitään pilvenlongalla leijumista eikä kädet ristissä istumista. Tosin Jesaja kysyy: "Keitä ovat nuo, jotka lentävät niin kuin pilvet ja niin kuin kyyhkysset lakkoihinsa." Hän näki jotain, jolle ei osannut antaa nimeä. Ei Jemenin juutalainenkaan lentokonetta tuntenut, kun "Operaatio taikamatto" hänet isien maahan lennätti.

Israelilaisten on pitänyt odottaa ja uskoa samoin kuin Abraham muinoin: "Hän oli täysin varma siitä, että minkä Jumala on luvannut, sen hän voi myös täyttää." Heidän on täytynyt lähteä liikkeelle yhtä hyvin jalkaisin kuin nopeimmilla liikennevälineillä. He ovat rakentaneet maataan käyttensä työllä verta ja hikeä vuodattaen ja tekniikan uudenaikaisimmilla koneilla. Ja sittenkin on ihms. että he ovat

Israelissa. Saadukseen heidät liikkeelle niistä maista, joihin he olivat kotituneet pitkinä haajaannuksen vuosisatoina, on Jumala käyttänyt yhtä hyvin siionismia kuin natsismia. Eikä Hänen, taivaan ja maan Herran, ole tarvinnut kysyä neuvoa tai lupaa, kun Hän suunnitelmiansa on toteuttanut.

Israelin tulo maailman kartalle sopii yhtä huonosti teologien oppirakennelmiin kuin poliitikkojen suunnitelmiin. Mutta Herra ei ole kysynyt tämän päivän kirjanoppineilta, miten he jonkun raamatunpaikan ymmärtävät, eikä maailman mahtavilta, olisiko sopiva aika juutalaisten palata Palestiinaan. Eikä Herra ole pyytänyt arabeilta, että he luovuttaisivat pienen maakolkan juutalaisille. Israelin olemassaolosta päätetään yhtä vähän päämajoihinsa. Sen pysyminen ei perustu juutalaisten tai arabien oikeuteen tai rakkauteen maahan tai siihen, mitä me tai joku muu siitä ajattelee. Jumala lupasi Abrahamille ja hänen jälkeläisilleen tämän maan ikuisiksi ajoiksi. Jos tämä lupaus ei päde enää, on Jumala valehdellut tai erehtynyt. Hän on juuri Israelin tapahtumien kautta voimallisesti osoittanut, että minkä hän on luvannut, sen Hän myös täyttää. Raamatusta on viisi kertaa sanottu: Jumalalle ei mikään ole mahdotonta.

Meille on opetettu, että Israel on tehtävänsä tehnyt ja seurakunta on ottanut sen paikan. Meille on annettu lupa muuttaa Raamatun näin, että Israelin tilalle saamme panna sanan seurakunta, tosin vain silloin, kun Israelille luvataan hyvää. Rangastukset ja ahdistukset se saa pitää itse. Vielä on vaikeutenamme, ettemme tunne historiaa, Israelin ja kansojen, ymmärtäksemme, mikä on jo takana ja mikä on edessä.

Opetelkaamme lukemaan, niin kuin on kirjoitettu. Kun Jeremia luvussa 23 puhuu Juudasta ja Israelista, esim. jakeissa 6 ja 8, kuinka riemastuttavan selkeä sanoma siinä on, jollemme hengellistyttyä sen sisältöä merkitsemään jotain muuta, kuin mitä siinä sanotaan. Meidän sukupolvemme on nähnyt ja kuullut monen ennustuksen toteutuvan. Eikö meidän tämän perusteella pitäisi olla helppo uskoa, kun Herra heti tämän jälkeen sanoo

SATAKUNNAN KANSA

joka päivä ilmestyy
vähä maan suurin
päivälehti.

Muistatthän jättää tilauksen
senne ajoissa — vuodeksi
1969

Tilauhinta 49,—

rahan
paras kulkutie

on pankkitie

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

siellä aina ystävä

Paras lahja on pellavaa. Hyvä valikoima Tampellan
pöytäliinoja, froteepyyhkeitä ym.

Porin Kangasaitta Oy

Antinkatu 11 Puh. 12 173

ירושלים, שער הזהב
JERUSALEM, GOLDEN GATE

Kultainen portti Jerusalemissa on edelleenkin suljettuna.

tekevänsä uuden liiton Israelin kanssa, että Hän todella tarkoittaa Israelia? Samassa luvussa on selvästi sanottu, ettei tämä kaikki tapahdu Israelin erinomaisuuden takia, päinvastoin, valintansa, oman Nimensä tähden Herra sen tekee. Tai niin kuin Paavali asian ilmaisee puhuessaan Israelin uudelleen armoihin otamisesta: "Tämä on oleva minun liittoni heidän kanssaan, kun minä otan pois heidän syntinsä." Tämän lupauksen täyttymistä odotamme. Se tuo mukanaan suurempia ihmeitä, kuin tähän asti olemme nähneet. Kaanaan kielellä sanottuna: viikunapuun viheriöi ja kukkii, mutta ei vielä kannu hedelmää.

Ei tämän päivän Israel edusta taivasten valtakuntaa. Niin kuin muutkin valtiot se tarvitsee yhtä hyvin liikenneverkoston kuin puoluekoneiston, yhtä hyvin postilaitoksen kuin puolustusvoimatkin. Ja siellä ollaan yhtä vajavaisia ja syntisiä kuin muuallakin. Kun Daavid voitti Goljatin, käytti hän sitä ainoastaan asetta, jota hän osasi käyttää, linkoa. Kuitenkin Jumala antoi Israelille voiton.

Mikä lienee huomispäivän Daavidin ase? Ehkä ei sitä enää tarvita, sillä Herra on luvannut itse hoitaa Googin sodassa vihollisen lyömisen.

Vielä emme kuitenkaan ole tulleet siihen aikaan, jolloin keuhkoiden taataan vesureiksi, vaikka kristityt ovatkin sitä Israelilta vaatimassa. Nyt se on mahdollista

ta sekä Israelille että meille. Mutta kerran on oleva toisin. Tämä tapahtuu silloin, kun meidän Vapahtajamme Jeesus Kristus on "toistamiseen ilmaistua ilmestynyt pelastukseksi niille, jotka Häntä odottavat. Silloin on Herra solmiva uuden liiton Israelin kanssa.

Silloin täytyy huomata, meidän ikävöiminen. "Sillä me tiedämme, että koko luomakunta yhdessä huokaa ja on synnytystuskissa hamaan tähän asti eikä ainoastaan se, vaan myös me, joilla on Hengen esikoisla ja, mekin huokaamme sisimmässämme, odottaen lapsen ottamista, meidän ruumiimme luonnasta." Room. 8: 22, 23.

Tällaista saamme odottaa. Tällaisia tulevaisuudennäkymiä Raamattu ennustaa Israelille. Ja mekin olemme osallisia lupauksen yhdessä Israelin kanssa. E sen asemesta eikä ilman sitä Jeesus on luvannut yhdistää me lemmit ristin kautta.

Kun Jumala lähetti Poikan maailman Vapahtajaksi 1900 vuotta sitten, ei Häntä hyväksytty. Miten me otamme Hänet vastaan Pahennummeko jo Hänen tulemuksensa merkkeihin, lopettajan Israelin?

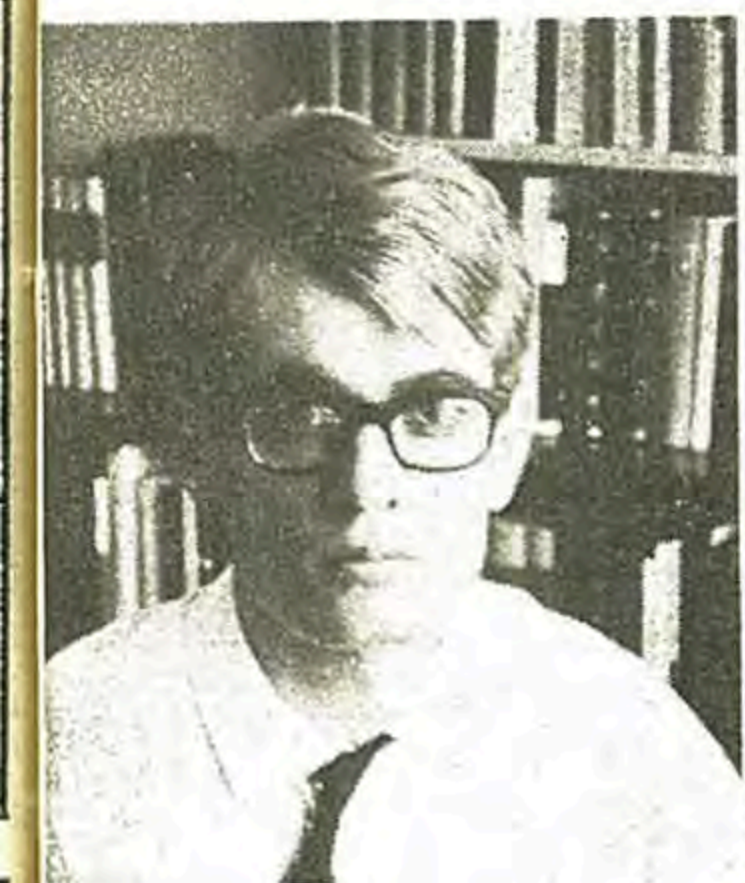
Tänään on vielä voimassa Aabrahamille annettu lupaus: Minä sinuaan niistä, jotka sinua sinua, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat sinun kaikki sukukunnat maan päällä.

Nina Rera

Daniella Adler, Israelin tytär, vieraili Suomessa 1966.

Uusi työntekijä esittäytyy

Nimeni on Tapani Tukiainen. Synnyin 15. 11. 1944 Turussa. Valtaosan kouluajastani elin Laitilassa, jonka yhteiskoulusta sain lakkini 1963. Yliopiston jätin runsas kuukausi sitten ja tänne Poriin saavuin 13. marraskuuta. Olen Teljän srk:n neljäs pappi, seurakunta-apulainen. Erityistehtävänäni on nuorisotyö.

Hengellisen ja maallisen, kristillisen ja ei-kristillisen, sakralin ja profaanin, välistä rajamaastoa on jatkuvasti kartoitettava. Voidaanko sanoa, että se ja se asia on luokiteltava ehdottomasti ei-kristilliseksi, vai onko sen katsottava olevan myös kristillistä? Älyllinen leikkittely ja paperilla tapahtuva teoretisointi on varsin vaarallista ja kiinnostavaa, mutta käytännössä tilanne on toinen. Ongelmat on pakko ratkaista. Yritykset ratkaisun siirtämiseksi paljastuvat usein jo tehdyiksi päätöksiksi. Kirkkomme joutuneet kaikissa eri työmuodoissaan tämän kysymyksen eteen. Myöskään seurakuntamme ja sen yksityiset työntekijät eivät pysty välttämään toiminnassaan tätä hengellisen ja maallisen välistä rajankäyntiä. Varsin toistuvasti asia näyttää pulpahtavan pinnalle, kun puhutaan kristillisestä nuorisotyöstä. Päätä ei voida tällöin työntää pensaaseen, mutta vastuu tulisi myös tuntea. Jumalan sanan olisi saatava puhua ja opastaa. Tätä Sanan opastusta tiedän myös minä kipeästi tarvitseväni.

Muuan Buddhan kotijumala.

Keskli-Porin seurakunnan nimikkolähetäjä, evankelista Lassi Stenman, on työskennellyt perheensä kanssa runsaat kaksi vuotta kielikoulussa Taiwanissa. Taiwan eli Formosa on Vaasan läänin kokoinen saari manner-Kiinan läheisyydessä, ja siellä asuu 13 milj. ihmistä. Nyt Stenmanit ovat päässeet varsinaiseen työhönsä. Ensimmäiset evankelisoimispäivät olivat 8.-13. 10. Mantsoun kylässä. Samassa kylässä oli samalla viikolla Buddhan uuden temppelin vihkiäiset, joihin kansaa saapui tuhansittain palvomaan jumalaansa. On kysymys voimasta. Lähetäjäperheemme on viemässä pakanuuden pimeyteen Kristus-valoa, ja siksi seurakunnan esirukous on niin tärkeä tässä työssä.

Kun Lassi Stenman on nyt työssä, hänellä on enemmän aikaa kertoa Taiwanin kuulumisia meidän kotiseurakuntalaisille. Hän kirjoittaa kiertokirjeitä kannatuspiiriläisille säännöllisesti. Pyydämme niitä kannatuspiirin jäseniä, jotka eivät ole merkinneet osoitettua pankkisiirtolomakkeeseen, ilmoittamaan osoitteensa postikortilla nuor.ohj. Pentti Heinilälle, os. Yrjök. 5 D. Kaikille, joiden osoite on tiedossa, lähetetään kiertokirjeet Taiwanista.

Nimikkolähetimme tilin nro Porin Suomal. Säästöpankki 50057.

Lassi Stenmanin uusi osoite on: 32 San Lin Rd, Chaochou,

Pingyung Hsien, Taiwan, Rep. of China

Kaija Stenman on lähettänyt Porin Kirkkosanomille seuraavan joulutervehdyksen:

Etsimme joulua

Kansaa kuhisee ympärillä. Yhtäkkiä heitä on kymmeniä kerääntynyt katsomaan ja kuuntelemaan, mitä tuo "bikoklang" puhuu. Olemme joulustoksilla. Kuljemme pitkin Taichungin kaupungin katuja, yhä sama "saattue" jäljessämme. Pistäydymme johonkin liikkeeseen. Etsimme sopivia joululahjoja rakkailemme ja työtovereillemme. Tehdään kauppa ja tinkiään "kiinalaisen" tavan mukaan. "Kun Sinä puhut meidän kielämme, taiwanila, niin saat halvemmalta", kuuluu tavanomaisen vastaus. Siinä ihmetellään ja katsellaan meitä ja unohtetaan esitellä tavaroita. Vihdoin pääsemme irti vilkkaista ja uteliaista kauppiasta. Matkamme jatkuu liikkeestä toiseen. Etsimme joulua, ehkä etsimme joulun tunnelmaa. Kaupungin tavarataloon sähköportaita myöten kiivettyämme meidät heti huomataan. Sen tajuaa siitä, että "levybaarissa" levy vaihdetaan. Alkaa kuulua amerikkalaisia joululauluja koväänäisten välilyöntien. Olemme joutuneet kaupallisen joulun pyörteisiin. Täältäkö löytyy joulu, kaiken rikkaman ja kiireen keskeltä? Olemme pienessä kristillisessä kirjakaupassa. Tahdomme ostaa uskollisille apulaisillemme lahjan, joka muistuttaa oikeasta joulusta. Täällä on aivan toisenlainen tunnelma. Tehdään kauppa ja samalla kirkastetaan joulun sanomaa jokaiselle asiakkaalle. Katselen nuorta taiwanilaista neitosta. Kuinka hänen silmänsä loistavat, kun hän kertoo toiselle nuorelle Vapahtajasta. Tietämättään hän julisti myös minulle joulun suurinta lahjaa; kunpa tämän kansan keskellä olisi enemmän hänen kaltaisiaan "tuikkivia tähtiä".

Muutaman hetken kuluttua olemme jälleen keskellä pakanaa. Valtava rumpujen kumina lähestyy meitä. Sitä seuraa joukko itkeviä ihmisiä. He saattavat monien pelkojen valtaamana omaistensa haudan lepoon. Saattue ei ole kovin suuri, ja siitä voi päätellä vainajan olleen köyhä.

Tuolla istuu äiti pieni lapsi selässään sytyttään uhrilikkuja kotinsa edustalla. Häntä tai hänen kotiansa on kohdannut jokin murhe, ja nyt hän haluaa lepyttää henkiä, ettei vielä pahempaa sattuisi. Sama "seremonia" toistuu silloinkin, kun uusi liike avataan. Ei tahdota, että henget pääsevät sohdomaan kaupunkia. Tämän kaiken he suorittavat sydämensä antaumuksella. Kuka ja missä on hän, joka tulee ja julistaa näille vangituille vapautusta.

Liikenneuhkan läpi pujoteluamme pääsemme muutamia kotikokemuksia rikkaampina kotiin lastemme luo. Aurinko paistaa läydeltä terähtänsä. On kuuma. Pian on kristittyjen joulu. Ei

Taiwanin terveisiä Poriin

Hautajaisseremoniat menossa. Buddhalaiset munkit suorittamassa vainajan sielunmessua.

Kuunjumalaa rukoillaan Taiwanissa

Lentolehtisten eli traktaattien jakaminen on Taiwanin-työsämme eniten käytettyä työmuotoa. Monet lähetit jakavat niitä vapaa-ajoinaan ja matkoillaan. Evankelioimiskousten ja kotikäyntityön yhteydessä niitä myös levitetään samoin kuin evankeliumikirjasiakin. Lehtisten taakse on painettu osoite myöhempää yhteydenottoa varten. Yleensä lehtisistä suoraan tapellaan, ja varsinkin lapset haluavat niitä kourakaupalla. Suurin vaikus traktaattien levittämisessä onkin se, miten saisi estetyksi pikkulasten "hamstrauksen". Mutta ottipa lehtisen kuka tahansa, niin aivan aniharvoin löydät niitä maasta, kaikki ottavat lehtisen luettavakseen ja kotiin vietäväkseen. Porin Teljässä palvelle pastori Sakari Pinolan sanat ovat Taiwanin-terveisistä. Ja hän jatkaa.

Viime ajat ovat olleet täynnänsä erilaisia juhlia. Konfutsenpäivän jälkeen oli täydenkuunjuhla (kiinalaisen kahdeksannen kuun puolivälin juhla), joka sattui pitkistä aikaa samaksi päiväksi, jolloin oli

täydellinen kuun pimennys. Näin on tapahtunut vuoden 1.000 jälkeen vain viisi kertaa. Juhlan alkuperä on Kuun jumalattaren syntymäpäivä. Perheessä kaikki kokoontuvat yhteen. Pihalle, josta voidaan nähdä kuu, järjestetään uhripöytä ruokineen ja uhrilikkuineen. Erityisenä herkkuna syödään ns. kuunkakkuja, joita on tarjolla vain kuukauden ajan ennen juhlaa. Raketit paukkuvat, paperilyhdyt luovat himmeää valoaan, iloitaan kuusta. Juhlaan liittyy monia uskomuksia. Uskotaan, että mitä myöhemmin tytär tänä yönä käy nukkumaan, sitä vanhemmaksi hänen äitinsä elää. Niinpä nukkumaan ei mennä ollenkaan koko yönä. Kuuäiti saa osakseen nuoren naimattoman naisen hartaan rukouksen tulevasta onnellisesta avioliitosta. Lapseton vaimo osoittaa myös pyyntönsä hänen puoleensa. Sairauksien parantaminen on entistä varmempaa, jos tänä yönä rukoilee kuunjumalaa.

Vaatimatonta ja halpa-arvoista oli meidän vielä kieltä taitamattomien työ. Teimme sen kuitenkin rukoillen Jumalan siunausta tällaiselle "pienien alkujen päivälle". Uskoimme, että joku voi saamastaan lentolehtisestä löytää lähtökohdan elämän suurimman "onnen" etsimiseen. Se onni ei ole pelkästään koulussa menestymistä eikä elämässä yleensääkään, vaan iankaikkisen elämän saaminen Jumalan taivaassa. Matleena, Saara ja Saku Pinola

Stenmanien "taiwanilainen" Sini Tuulikki toivottaa Hyvää Joulua.

Pyydämme Sinua, anna meille Sinun iankaikkinen elämäsi.

Sinä olet rauhan Jumala, sinuaa meitä rauhallasi. Pyydämme, varjele meitä, niin että voimme Sinun valtakunnassasi yhdessä enkeleittäsi kanssa kiittäen ylistää Sinua.

Jeesuksen Kristuksen pyhässä nimessä. Amen. K. Stenman

Joulun suurinta siunausta toivottaen Kaija, Lassi, Merja, Sari ja Sini Stenman.

AEG-kahvautomaatti on arvoesine. Se vapauttaa Teidät muihin askareisiin. Tekee arjesta iloisen ja juhlahetkestä onnistuneen.

- lämpölevy pitää kahvin kuuman
 - varustettu merkkilampulla
 - lisävarusteena teesuodatin
- Käykää myymälässämme ja todetkaa itse.

Kommandiittiyhtiö
ERKKI SIIVOLA
Sähkö- ja koneliike
Yrjönkatu 25, Keskusaukio

Rovasti T. H. Salonen muistelee

Rovasti T. H. Salonen on Porin evankelis-luterilaisten seurakunnan ensimmäinen emeritus eli eläkkeellä oleva sielunpaimen. Hän tuli Porin 1. 1. 1937 kaupunki- ja maaseurakunnan viralliseksi apulaiseksi, ja hänet valittiin sittemmin ensimmäiseksi kappalaiseksi. Tästä virasta hän siirtyi eläkkeelle 1. 10. 1958. Rovasti Salonen toimi pappina lähes 44 vuotta, tästä ajasta 22 vuotta Porissa. Näihin päiviin mahtuu paljon sellaista, joka jo on jäänyt historian lehdille. Kirkkosanomien on pyytännyt häntä muistellaan nuoruutensa päiviä ja ennen kaikkea työtä Porin seurakunnan sielunpaimenena, kun hän 16. 6. 1968 täytti 80 vuotta.

Nuoren papin kiertolaiselämää

Minut vihittiin papiksi 9. 6. 1915 Porvoon tuomiokirkossa. Sain määräyksen Liljendalin ruotsalaisen seurakunnan vt. kappalaiseksi ja sitten Helsingin Kallion seurakuntaan. Nämä ajat muistuvat mieleen erikseen raskaina levottomuuksineen, kirkonhäpäsyyneen ja lakkoineen. Helsingistä minut siirrettiin 1. 10. 1917 Espoon vt. kappalaiseksi ja sittemmin vt. kirkkoherraksi. Aika Espoossa oli työläistä, sillä jouduin osittain yksin hoitamaan isoa kaksikielistä seurakuntaa. Matkat pitäjän eri osiin olivat pitkät, ja ne tehtiin hevosella tai jalkaisin. Lukukinkerit muodostivat talvisin merkittävän työosan, sillä niitä oli yhteensä 25. Ne pidettiin sekä suomen- että ruotsinkielisinä samanaikaisesti.

Espoosta minut siirrettiin Maarian vt. kappalaiseksi. Maaria muodostaakin elämänsä tavallaan oman lukunsa, sillä seurakuntatyö siellä oli vilkasta. Kun sain tietää, että minut oli määrätty Porin kaupunki- ja maaseurakunnan viralliseksi apulaiseksi, epäilin omia kykyjäni näin suuren ja vaativan seurakunnan kansliapappina. Luotin kuitenkin siihen, että Jumala, joka tähänkin asti oli elämäni askeleita ohjannut, tekisi sen edelleenkin hyvydessään ja armossaan. Huhut kertoivat paljon epäedullista Porista. Kun ensi kertaa näin Rosenlewin tehtaitten valot ja rakennukset, ne vaikuttivat minuun erikoisesti. Heräs kysymys: miten sittenkään tullen toimeen?

Porista tuli kotikaupunkini

Saavuini Porin 28. 12. 1936. Tuloni seuraavana päivänä vaimoni kävi torilla ostoksilla ja kertoi, miten paljon ihmisiä kävi kirkkoherranvirastossa. Kun ensi kerran avasin viiraston oven 2. 1. 1937, muistin vaimoni kertomuksen. Tästä alkoi työ, jota sitten kesti yli kahdeksan vuotta. Mutta nämäkään vuodet eivät tuoneet minulle pettymyksiä. Työtä riitti eikä vapaapäiviä tunnettu. Päivät kuluivat kansliatyön lisäksi sukuselvitysten laatimisessa, kasteiden ja vihkimisten suorittamisessa ja pyhäpäivät seurakuntamme kauniissa kirkossa. Suomalaisen ja ruotsalaisen jumalanpalvelusten lisäksi pyhäpäiväni sävyttivät kasteet, hautaukset, vihkimiset, radiosarjat, sairaskäynnit, sairaaloiden ja kunnalliskodin saarnavuorot, kinkerit maaseurakunnassa ym. Raskaimpia vaiheita olivat sota-ajat. Jouduin viemään rintamilta tulleita järkyttäviä kuolinviestejä perheisiin. Nämä ajat eivät milloinkaan katoa mielestäni. Mutta sittenkään en ole työnsäni pettynyt. Koko Porissa oloistani olen sanut kokea seurakuntaisten ystävyyttä ja huomaavaisuutta, ja kun Jumala on johtanut askeleitani ja siunannut työni, voin olla onnellinen. Toisinaan iltaisin tunsin todellista työn tyydytystä. Tämän koin selvimmän ensimmäisenä pääsiäispäivänä v. 1948. Kastoin sinä päivänä 36 lasta, vihin 10 pariskuntaa, pidin kuuromyikille hartaushetken, ruotsalaisen jumalanpalveluksen ja iltakirkon. Ja seuraavakin päivä oli työtä täynnä.

Mieluisia työmuistoja

Rippikoulutyö on aina ollut minulle miellyttävää, vaikka se vaatii aikaa ja voimia. Koulussa oli toisinaan yli 60 oppilasta ja rippikouluja kolmekin viikoittain. Ruotsinkielistä rippikoulua pidin n. 20 vuotta ja samalla olin ruotsalaisen seurakuntatyön johdossa. Rippikoulutyö oli vaativaa, mutta miellyttävää, koska tässä sai nuorin kosketuksen ja sain keskustella heidän kanssaan läisen elämän kysymyksistä ja johdattaa heidät Kristuksen luo.

Toinen mielenkiinnon kohde on ollut diakoniatyö. Porissa toimin diakoniatyön sihteerinä 7 vuotta ja puheenjohtajana 13 v. Sitten jälkeen toimintaan liitettiin myös katulähetys. Se toimi vapaaehtoisuuden pohjalta; rahavarat oli kerättävä lahjoituksin. Yleensä työtä ymmärrettiin, ja kaupunginhallituskin oli sille myönteinen — mm. se antoi meidän käyttööme Uskonmajan. Rakennus oli "mustan pörssin" tyys-

3500 ASUNNOTTOMALLE SUOJAT HELSINGISSÄ

Kodittomien miesten ja naisten majoitustilanne parani jälleen Helsingissä, kun seurakuntien rakennuttamat parakit saivat tämän viikon alussa ensimmäiset asukkaansa. Kahdessa parakissa on majoitustilat 66 miehelle. Huoneita on 11 kahden ja 11 neljän hengen huonetta. Kaikkiaan Helsingissä on majoitustilat noin 3500 asunnottomalle. Lisäksi Lauttasaaren vastaanottokodissa saa suojan noin 260 miestä.

— NÄLKÄJOULU 68-liikkeen ovat panneet alulle Ylioppilaiden Kristillinen Yhdistys sekä ekumeenisten nuorten ryhmä. Siihen ovat yhtyneet monet teinit ja seurakuntanuoret. Nälkäjoulun 68:n aktiotoiminta alkoi 30. 11. mielenosoituksella, joka tapahtui Aleksilla klo 15.00, joulukadun avaamisen jälkeen ja päättyi lyhyeen informaatiotilaisuuteen. Ensimmäinen adventtiviikko oli erityisen toiminnan viikko, jolloin eri puolilla kaupunkia järjestettiin aiheeseen liittyviä tilaisuuksia ja tapahtumia.

Toiminnan eräänä keskeisimpänä muotona on kehitysapukorttien myynti. Näitä tullaan markkinoimaan kirkkojen ovilla jumalanpalvelusten alkaessa ja päättyessä sekä eri puolella kaupunkia sijaitseissa myyntipisteissä. Kortteja voi myös tilata Helsingin ev.lut. seurakuntien nuorisotoimistosta, Bulevardi 16 A H:ki 12 ja YKY:stä, Mannerheimintie 5 E H:ki 10. Korttien myynnistä saaduista tuloista puolet ohjataan kirkon ulkomaanaputuille ja puolet UNESCO:n koulutustilille. Helsingistä tullaan tämän lisäksi myymään viidenkymmenen pennin hintaisia kynttilöitä, joiden tuotto suunnataan samoihin kohteisiin. Kortit ovat hinnaltaan 5 ja 10 markkaa.

Totisesti minä sanon teille: "Kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle." Matteus 25.

Vuoden viimeisenä sunnuntaina 29. 12. 1968

KESKI-PORIN KIRKOSSA

koottava kolehti luovutetaan lievästi kehitysvammaisten nuorten erityiskansanopiston perustamista varten.

Sinulla on nyt mahdollisuus auttaa vähäosaisia, unohdettuja nuoria heidän jatkokoulutuksessaan ja siten helpottaa heidän sopeuttamistaan yhteiskuntaan.

Nuorten kuoro Pertti Pausilaa johdolla esiintyy joulunpalveluksessa.

ANTINKATU 10 - PUH. 13 112 ja 13 185

ERÄPUURO OY Tuonti- ja tukkuliike
Pori, Mikonkatu 22, puh. 15 431, 14 523
Talousmuoveihin ja tuontiin
erikoistunut tukkuliike

Kirkosta eroaminen vähentynyt kolmannekseseen

Vuosien 1962—66 kuluessa on kirkosta eroamistilanteesta tapahtunut jyrkkä muutos alenevaan suuntaan. Kun 5-vuotiskautena 1957—61 eronneita oli vuosittain keskimäärin 15.500, laski vastaava luku seuraavana 5-vuotiskautena vajaan kolmanneksen eli 5.100:een, ilmenee juuri valmistuneesta kirkon 5-vuotiskertomuksesta vuosilta 1962—66.

Samaan suuntaan kuin kirkosta eroamisen vähentyminen vaikutti kertomusvuosina myös päinvastainen tendenssi, kirkkoon liittyneiden määrän nousu 7.700:lla.

Alnoalaatuinen uskonnonvapauslain voimaan tulon jälkeen oli vuosi 1964, jolloin kirkkoon liittyneiden määrä ylitti runsaasti kirkosta eronneiden luvun. Viitenä kertomusvuotena eronneita oli vain 306 enemmän kuin liittyneitä. Luku on pieni — vain kahdessa sadassa — jos sitä verrataan edellisen kertomusajanjakson vastaavaan määrään, joka oli yli 59.000.

Kertomuksesta selviää myös, että miehiä sekä eroaa kirkosta että liittyy kirkkoon enemmän kuin naisia. Koko viisivuotiskautena eronneista oli miehiä 62 % ja liittyneistä 55 %.

Useimmiten kirkosta erotaan 18—54 ikävuosien välillä. Iän lisäntyessä eroaminen laskee jyrkästi, miesten vielä enemmän kuin naisten. Sen sijaan kirkkoon liittymistä tapahtuu varsin tasaisesti kaikkina ikäkausina.

Sosiaalis-taloudelliselta asemaltaan suurin osa sekä eronneista

onko Teillä ikävä aurinkoa?

ORIGINAL HANAU -valohoitokoe tuo kesän takaisin. Se on todellinen pieni kotiaurinko. Saatte luonnollisella tavalla aurinkovitaamiineja, tarmoa ja suorituskykyä. Sitäpaitsi — Teillä on tyylikäs ihonväri ympäri vuoden.

ORIGINAL HANAU/
Höhensonne

Kuvamme
HA-FI 300

Saatte sen
meiltä.

URHO TUOMINEN OY

JOULUKINKKU

juhlistaa joulupöydän tänäkin vuonna

Seurakunnan luottamusmiehen oikeusasema

Seurakunta, joka itse on oikeushenkilö, ei sellaisenaan voi itse toimia, joten luonnollisten henkilöiden on hoidettava sen asioita ja käytettävä sen valtuuksia. Sellaiset henkilöt ovat joko luottamusmiehiä tai viranhaltijoita. Lisäksi voi seurakunnan palveluksessa olla yksityisoikeudellisessa työsuhteessa olevia henkilöitä. Luottamusmiehellä tarkoitetaan tällöin kirkkolain edellyttämät vaalikelpoisuusehdot täyttävää, määrääjäksi valittua seurakunnan toimihenkilöä, jonka tehtävä on paikallinen ja joka on toimiaikanaan erottamaton. Viranhaltijoita ovat kaikki julkisessa seurakunnan virassa olevat toimihenkilöt. Työsuhteessa olevien henkilöiden asema määräytyy työlaissäädännön mukaan.

Luottamustoimisuhte on kaksipuolinen hallinto-oikeudellinen oikeussuhde. Siitä johtuu luottamusmiehelle sekä velvollisuuksia että oikeuksia. Luottamustoimen asianmukainen hoitaminen on keskeinen luottamusmiehen velvollisuus. Tämä merkitsee sitä, että luottamusmiehen on hoidettava tehtävänsä huolellisesti, omavastuusesta ja itsenäisesti. Luottamusmiehen toimenhoitovelvollisuus vastaa siten viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta. Erityisesti luottamusmies on velvollinen saapumaan asianomaisen seurakunnan hallintoelimen kokouksiin sekä otamaan osaa asiain käsittelyyn siellä pyrkimällä kaikessa ratkaisuun, jotka ovat asianmukaisia ja seurakunnan yhteisen edun kannalta tarkoituksenmukaisia.

Luottamusmiehelle kuuluvat tehtävät edellyttävät monessa tapauksessa varsin laajaa harkintavallan käyttöä. Luottamusmiehen velvollisuutena on kuitenkin käyt-

tää harkintavaltansa objektiivisesti seurakunnan yhteistä etua silmällä pitäen mihinkään henkilökohtaisiin näkökohtiin tai ulkoa-päin tuleviin vaikutuksiin huomiota kiinnittämättä. Seurakunnan yhteisen edun, sikäli kuin se on oikeusjärjestyksen rajoissa toteutettavissa, tulee olla seurakunnan luottamusmiehen ylämpänä ohjeena. Erityisesti tämä koskee kirkkovaltuuston ja kirkkohallintokunnan jäseniä. Mainituissa suhteissa voidaan vieläkin yhtyä eräissä vanhassa saksalaisessa laissa oikeussäännöksen muotoon puettuun ajatukseen, jonka mukaan laki ja vaali ovat valtuutetun valtakirja, vakaumus ja käsitys yhteisestä hyvästä hänen ohje-sääntönsä sekä valtuutetun omatunto se viranomaisena, jolle hänen on toiminnastaan tehtävä tili. Vaikka tällainen käsitys kenties kuulostaakin liian ihanteelliselta, ei voida kieltää, että se sisältää suuren totuuden ja käytäntöön sovellettuna merkitsee seurakuntalaisten rakentumista oikealle ja kestäväälle perustalle.

Luottamusmies, kuten viranhaltijakin, joutuu käyttämään julkista valtaa asianomaisen seurakunnan hallintoelimen jäsenenä. On selvää, että luottamusmiehen pitää tehtävänsä hoitaessaan osottautua sen luottamuksen ja kunnioituksen arvoiseksi, jota hänen asemansa seurakunnallisena luottamusmiehenä edellyttää.

Luottamusmiehen kenties merkittävin oikeus on pysyä luottamustoimessa siksi, kunnes hänen vaalikautensa on umpeenkulunut tai se tehtävä, jota varten asianomainen on luottamusmieheksi valittu, on tullut suoritetuksi. Luottamusmiehen toimessa pysyminen on täten varsin turvattu. Toimintaan hoitaessaan luottamusmies nauttii tehostettua rikoslain suojaa. Ne rikoslain säännökset, joiden tarkoituksena on virantöimen suojaminen, ulottuvat ehkäisevän oikeusturvavaltuutuksen myös seurakunnallisiin luottamusmiehiin.

Luottamustoimisuhte suo luottamusmiehelle tiettyjä taloudellisia oikeuksia, joskaan näillä oikeuksilla ei ole luottamustoimisuhteessa läheskään sitä merkitystä kuin virkasuhteessa on viranhaltijain taloudellisilla eduilla. Alkuaan olikin luottamustoimisuhteelle luonteenaista, että luottamusmiehen oli hoidettava tehtävänsä kokonaan ilman rahapalkkaa. Hänen palkkana oli pelkästään luottamustoimen hoidosta koituva kunnia. Mutta nykyään tätä periaatetta ei ole enää yhtä johdonmukaisesti seurattu, vaan useissa tapauksissa seurakunnan luottamusmiehelle suoritetaan palkkio. Milloin ei tästä ole annettu nimenomaista säännöstä, ei luottamusmiehelle ole ehdotonta oikeutta palkkion saamiseen, vaan riippuu sen suorittaminen kirkkovaltuuston harkinnasta. Sama koskee vastaavasti matkakustannusten korvausta ja päivärahaa.

Luottamusmiehelle velvollisuuksien rikkomisesta koituva vastuu voidaan jakaa rikosoikeudelliseen vastuuseen ja vahingonkorvausvastuuseen. Sitä vastoin seurakunnan virkassäännön kurinpidollista vastuuta koskevat säännökset eivät ulotu luottamusmiehiin. Luottamusmiehistä vastaan voidaan myös tietyn edellytyksin käyttää hallinnollisia pakkokeinoja hänen pakottamiseksi velvollisuuksiensa täyttämiseen. Rikoslain 2. luvun 12. §:ssä määritelty rikosoikeudellinen virkamieskäsite on näin laaja, että se sulkee piiriinsä myös seurakunnalliset luottamusmiehet. Vaikka luottamusmie-

het eivät olekaan virkamiehiä hallinto-oikeudellisessa mielessä, niin he ovat virkamiehiä rikoslain tarkoittamassa merkityksessä ja siten rikoslain virkamiehiä koskevien säännösten alaisia. Luottamusmiehet ovat mainittujen säännösten alaisia kuitenkin vain luottamustoimessaan, mutta eivät sen ulkopuolella.

Luottamusmiehen rikosoikeudellinen vastuu saatetaan voimaan asettamalla velvollisuuksiensa vastaisesti toiminut luottamusmies syytteeseen yleisessä tuomioistuimessa. Jos luottamusmies pannaan syytteeseen virkarikoksena pidettävästä teosta, on asianomainen virallinen syyttäjä velvollinen ajamaan syytettä, milloin on syyttäjälle tehty ilmoitus ja todisteet ovat riittävät, koska virkarikokset ovat virallisen syytteen alaisia. Luottamusmies saattaa joutua rikosoikeudelliseen vastuuseen kaikkista sellaisista teoista, jotka voidaan pitää virkarikoksina. Virkarikoksia koskevat säännökset sisältyvät rikoslain 40. lukuun. Virkarikoksina on sanotun rikoslain luvussa säädetty rangaistavaksi niin tahallinen kuin tuottamuksellinen virkavirhe. Tuottamuksellinen virkavirhe on kysymyksessä silloin, kun luottamusmies huolimattomuudesta, laiminlyömisestä, varomattomuudesta, ymmärtämättömyydestä tai taitamattomuudesta tekee virkavirheenä pidettävän teon. Rangaistusseuraamukset ovat samat kuin virkamiehillekin. Kun seurakunnan luottamusmiehiä pidetään toimessaan rikoslain virkamiehiä koskevien säännösten alaisina, niin on selvää, että myös rikoslain rikollisen teon aiheuttaman vahingon korvaamista koskevat säännökset ulottuvat luottamusmiehiin. Mainitut säännökset sisältyvät rikoslain 9. lukuun. Pääsäännön mukaan rikoksen kautta toiselle saatettu vahinko on syyllisen korvattava, olkoonpa rikos tahallinen tai tuottamuksesta tapahtunut. Näin ollen siis pelkkä tuottamuksellinenkin virkavirhe aiheuttaa vahingonkorvausvelvollisuuden ja saattaa muodostua sen kautta asianomaiselle luottamusmiehelle varsin raskaaksi.

Vaino Hahta

Pihlavan päiväkerholaiset harjoittelemassa joululeikkejään.

"Joulu joutui armahainen lasten juhla ihanin"

Näin lauloivat pienet päiväkerholaiset Pihlavan seurakuntataloksin. Korppi mustatakki istui puusaa suussansa herkullinen juustotus joulujuhlaa varten. Tähän Kettu pitkähäntä tuli paikalle ja odotettuun ja suurella innolla valtuutettiin juhlaan päättävä syys-

Askartelun ja muun touhun lo- massa on Ritva-täti opettanut pie- nille kerholaisilleen paljon uusia leikkejä. Mukana on toki vanhoja tuttujaakin, esim. "Kello löi jo vii- si", jota näiden pienokaisten vanhemmat aikanaan ovat leikkineet. Touhukkaasti nämä autojenkin al- kakauden lapset valjastivat hevo- sen reen eteen, ja niin ajettiin joulukirkkoon kulkuset kilisten. Otettiin Taavetta ja Tiinakin kannoille.

Hetken kuluttua oli koko met- sän väki vilkkaassa menossa. Si- nä hyppelivät oravat ja jänikset, karhun- ja ketunpoikaset. Linnutkin tulivat mukaan, ja kaikki kä- titä.

"Taivahalla syttyi juuri tähti kirkas, tähti suuri", laulavat kaik- ki lapset. Kynttiläkin sytytetään luomaan joulutunnelmaa. Päivä- kerhossa hiljennytään kuulemaan myös lasten raamattua, jota Rit- va-täti lukee. Joulun suuresta ta- pahtumasta kerrotaan juuri ennen juhlaa. Joulujuhlissa lapset tuovat siitä viestin vanhemmille. Kirkas- silmäiset "Kymmenen kynttilää" puhuttelevat kuulijoita:

"Kynttilät nyt loistakaa Joulun viesti kertokaa. Pimeään ja yöhön nyt Valkeus on syttynyt!"

Kirkassilmäiset "Kymmenen kynttilää."

PORIN KIRKKOSANOMAT

Julkaisija Porin seurakuntien tiedotustoimikunta. Jaetaan postitse Porin seura- kuntien talouksiin.

Päätoimittaja: Paavo Yrjölä. Toimitussihteeri: Eino Sal- menperä.

Toimituskunta: Eila Torikka, Jorma Pakkanen, Paavo Väntsi ja Lauri Lehtonen.

Toimitus ja konttori: Porin, Länt. raatihuoneenkatu 3, puh. 12 784 (Porin seura- kuntien taloustoimisto).

Ilmoitushinnat: 50 p palsta- millimetritä, vain sisä- sivuilla.

Satakunnan Kirjateollisuus Osakeyhtiö 1968

KIRKKOHERRAN VIRASTOT

Marraskuun alusta lähtien virastot ja toimistot ovat jälleen avoinna lauantaisin.

Keski-Pori Hallituskatu 9, puh. 12 201 ja 12 385.

Porin Teljä Länt. raatihuoneenkatu 3, puh. 16 244.

Länsi-Pori Liikastentie 28, puh. 17 671.

Pihlava kirkkokeskus, p. 85 071 9—12, perj. myös 16—18.

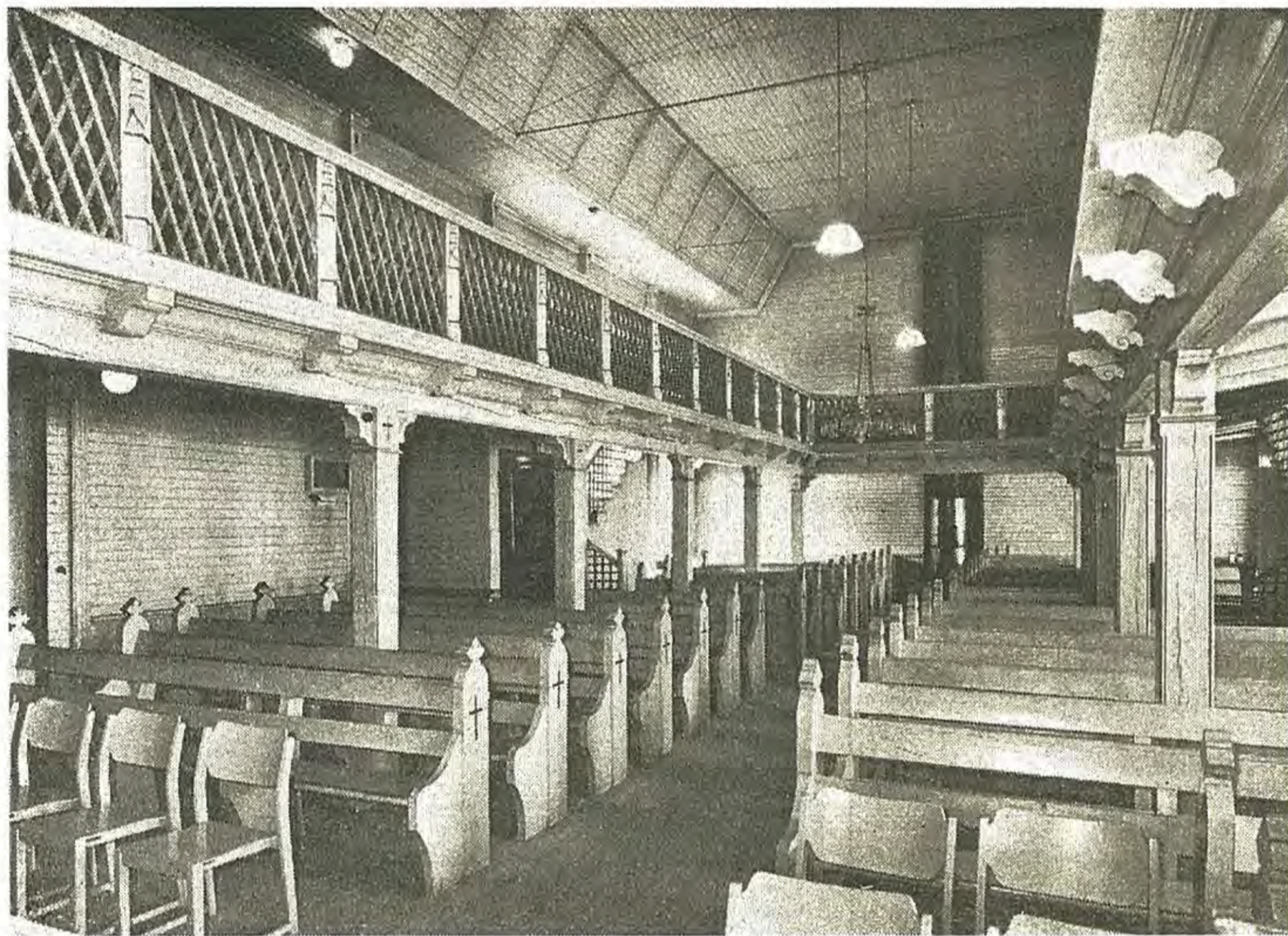
Reposaari Merimiehenkatu 1, tiist. ja torst. klo 9—11 ja 17—18, lauant. 9—11, puh. 84 023. Kesällä vain tiist. ja torst.

TALOUSTOIMISTO

Hallituskatu 9, arkisin klo 9—12, perj. myös 16—17, puh. toimisto ja talousjohtaja puh. 12 784, rakennus- tekniikka puh. 15 890.

HAUTAUSMAANHOITAJA

Uusi kappeli, arkisin klo 9—11, puh. 14 319.

YRJÖ AHOLA:

"Rukoushuoneessa Mikonkatu 8"

Kukapa porilainen ei olisi vuosien, jopa iäkkäämmät vuosikymmenien aikana, hyvin usein kuulut ylläolevan sanonnan. Se johtaa ajatukset mainituissa osoitteissa olevaan rukoushuoneeseen, joka vihittiin tarkoitukseensa kolminaisuudenpäivänä v. 1888 ja saavuttaa siis näinä aikoina huomattavan pitkän iän, 80 vuotta.

Porin v. 1801 kohdanneen tulipalon aikana kerrotaan Anna Lagerblad in rukouksessa polvistuneen kirkon alttarin edessä. Tulen riehuessa ympäristötaloissa häntä kehoitettiin lähtemään turvaan, paloa pakoon. Mutta hän päätti kuulla paikalleen, jos kirkko palaa. Kirkko säästyi tuholta, ja se luettiin A. Lagerblad in ansioksi. Vuoden 1952 suurpalossa kirkkokin siten sortui liekkeihin. Senaikaiset porilaiset tekivät kuitenkin rohkean ratkaisun ja rakensivat nykyisen uljaan kirkon.

Kansan harras uskonnollinen mieliala pyrki kuitenkin myös vapaampaan ja läheisempään kanssakäymiseen, kuin mitä jumalanpalvelukset tarjosivat. Niinpä kokoonnuttiin kodeissa pidettyihin sananharjoituksiin, joissa sekä papit että maallikot esiintyivät puhujina. Niitä tiedetään 1880-luvulta pidetyn mm. kaupunginkasööri lesken, rouva Maria V. Basillierin salissa, nykyisen Sibeliuspuiston kulmassa, "matami" Järpin luona Isouudenkadun varrella ja kauppiaan leski Ida Koskellin talossa, Yrjönkatu 17, jossa Länsikumi nyt sijaitsee. Kuitenkin kättiin suurempaa rukoushuonetta; sitä varten oli perustettu ompeluseurakin ja kerättiin vapaaehtoisia lahjoja. V. 1886 pidettiin rukoushuoneyhdistyksen alustava kokous, ja senaati vahvisti yhdistyksen säännöt 15.5.1889. Rukoushuoneen rakennustyötä johti ruosniemeläinen N. A. Viikeri. Suoritettu listakeräys tuotti 5.040:70. Lääninrovasti K. E. Stenbäck toimitti talon vihkimisen kolminaisuudenpäivänä 27.5.1888. Pääsiäänkäytävä oli silloin samalla paikalla kuin nykyin. Tilanhausten takia suoritettiin sitten laajennus v. 1906 pastori K. J. Kivekkään toimesta. Myöhempi laajennus suoritettiin v. 1928, jolloin vahtimestari sai oman sisäänkäytävän, oman keittiön ja avaramman asuinhuoneen.

Rukoushuoneeseen keskittyikin sitten mitä monipuolisinkin seurakuntatöitä. Siellä on vuosikymmenien ajan pidetty — omien kokousten lisäksi — lähetys-, merimies-

lähetys-, rukoilevaisten, evankelisten ym. tilaisuuksia ja juhla. Viikkohartaudet siirrettiin kirkosta myös aikanaan sinne. Kirkkovaltuustokin kokoontui siellä 20 v. kokouspaikakseen. Samoin rippikoululaiset, pyhäkoulut jne. Jo v. 1895 harjoitteli siellä tiettävästi Porin ensimmäinen uskonnollinen laulukuoro, muurari Kandellin johdolla. Siitä on kuvakin säilynyt.

Vanhain ompeluseura

Ns. vanhain ompeluseura aloitti toimintansa jo 1892, "koska rukoushuoneen raha-asiat niin vaativat, että enemmän tuloja huoneen hyväksi saataisiin". Ei tällöin itsekäästi ajateltu ainoastaan omaa yhdistystä, "vaan jos tuloja runsaammin karttuisi, niin jaetaan osa lähetykselle..." Niinpä tulot sitten jaettiin pitkät ajat tasan rukoushuoneen ja lähetystyön kesken, kunnes ompeluseura v. 1932 muutettiin kokonaan lähetysompeluseuraksi.

Rukoushuoneen nuoris-osasto

Huhtikuussa 1904 perustettiin rukoushuoneen nuoris-osasto. Sen toiminta oli ajoittain hyvinkin vilkasta ja oli osaltaan myöskin huomattavasti tukemassa rukoushuonetta ja lähetystyötä. Toiminta päättyi, kun v. 1931 perustettiin Porin Seurakunnan Nuoret r.y. Rukoushuoneen nuoret koristelivat mm. aina keväisin helluntaina pidetyn lähetysjuhlan paikan. Jonakin iltana mentiin joukolla kaupungin metsään katajaköynnösten tekoon. Usein oli yö, kun sieltä palattiin köynnöksiä olalla kantaen.

Nuorten piirissä toimi ompeluseura, lasten ompeluseura ja raamattupiiri. Usein käytiin myös tervehdimässä vanhoja ja sairaita ja osallistuttiin tavanomaisiin juhla vieraiden vastaanotto- ja lähtösaateluihin rautatienasemalla. Oltiin mukana juhlien järjestelyissä ja tarjoilupuhissa ja toimitettiin usean v. aikana käsinkirjoitettua "Oras"-lehteä. Pysyvästi ovat miehiin jääneet myöskin monien merkipäivien johdosta tehdyt laulutervehdyskäynnit.

Diakoniatyöstä

Yhdistystoiminta virisi seurakunnassa muutenkin vuosisadan vaihteen alkoihin. Niinpä v. 1895 perustettiin Porin Diakonissayh-

distys. Ensimmäisenä sen palveluksessa toimi Helsingin laitoksesta valmistunut sisar Jenny Häggman. Laadittiin suuntaviivoja alustavalle toiminnalle. Niiden mukaan ei diakonissalle makseta muuta palkkaa, kuin että yhdistys hankkii hänelle asunnon, ruoan, valon ja lämmön sekä maksaa Helsingin diakonissalaitokselle vuosittain 300 mk. (Laitos puolestaan suoritti diakonissoilleen sopimuksensa mukaisen avustuksen.) Yhdistykselle oli hankittu tarpeellisia talouskapineita ja linavaatteita. Jos varakkaat tahtoivat diakonissan apua käyttä, sopi heidän kääntä diakonissan tai toimikunnan puoleen. Maksu oli 1 tai 2 mk päivältä. Muuten sopi diakonissan menetellä asiain ja olojen mukaan, eikä vakituksilla säännöillä ollut häntä sidottava.

Päätettiin pyytää kaupungin valtuusmiehiltä yhdistykselle 1.000 mk toisen diakonissan kustantamiseksi, etupäässä sairaanhoitoa varten. Helsingin laitoksesta ilmoitettiin, etteivät he voi tänne lähettää toista sisarta, ja täällä olevakin kutsuttiin pois. Sitten Porissa toimivatkin Sortavan diakonissalaitoksesta päässeet sisaret. Heitä oli alussa kaksi, joista toinen sai rahapalkkaakin 65 mk ja toinen 75 mk. Mutta kun v. 1900 hankittiin Tampereelta jo kolmaskin sisar, niin hänelle maksettiin 100 mk, ja oli hänen "otettava ohjattavakseen ja johtaakseen diakonissain toiminta".

Pastori Otto Lillqvist, sittemmin Aarnisalo, Sortavalasta, ehdotti, että yhden diakonissan sijaan otettaisiin kaupunkiin yksi diakoni. Niinpä sisar Vendla Grönberg sai muuttaa muualle ja hänen tilalleen tuli diakoni Antti Kuismanen, joka kertoi myöhemmin toiminnastaan, että hän oli joka päivä etsinyt lapsia, johtanut leikkejä, estänyt vallattomuutta jne., toiminut kesäisin kasvimaalla, käynyt lukemassa sairaille ja vanhuksille, opettanut käsitöitä koulua käymättömille pojille. Välineitä ja tarpeita oli hankittu kasvatuslautakunnan varoilla.

Kuismaselle annettiin edelleen ohjeita. Lasten kaitseminen oli pääasia. Oli autettava diakonissoja nyt, kun heitä oli vain kaksi. Paitsi veistoa tuli hänen opettaa pojille myöskin suutarin ja räätäliäntyötä edes sen verran, että he voisivat itse korjata vaatteensa ja jalkineensa.

Jabkoa seuraavassa numerossa

Porin seurakuntien joulukalenteri

KESKI-PORI:

- 15. 12. klo 10 kirkossa jumalanp., Saarinen
klo 18 kirkkojuhla, Mustonen, Väisänen
klo 14 Itäpuisto 14 raamattutunti, Väisänen
klo 19 Itäpuisto 14 juhla, Väisänen
klo 10 Ruosniemen kirkossa jumalanp., Väisänen
- 21. 12. klo 14 kirkossa Sair.hoito-oppilaitoksen lukuvuoden päättäjäiset
- 22. 12. klo 10 kirkossa jumalanp., altt. ja rippikeh. Saarinen saarna Mustonen
klo 18 kirkossa nuorten kuoron sävelhartausta kovaosasten hyväksi, Tarna
klo 10 Ruosniemen kirkossa jumalanp., Tarna
- 24. 12. klo 16 kirkossa suomal. jouluhartaus, Tarna
klo 17 kirkossa ruotsal. jouluhartaus, Tarna
- 25. 12. klo 8 kirkossa jumalanp., altt. Mustonen, saarna Elks
klo 8 Ruosniemen kirkossa jumalanp., Saarinen
- 26. 12. klo 10 kirkossa jumalanp., Saarinen
klo 18 kirkossa marttyyrien juhla, Mustonen, Syrjä
klo 11 Lyttilän rukous. jumalanp., Mustonen
- 29. 12. klo 10 kirkossa jumalanp., altt. ja rippikeh. Ekko, saarna Mustonen
klo 10 Ruosniemen kirkossa jumalanp., Tarna
- 31. 12. klo 23 kirkossa uudenvuoden vastaanotto, Saarinen, Harri Heino, nuorten kuoro

TELJÄ:

- 25. 12. Joulupäivänä klo 8 jumalanpalvelus Teljän va. kirkossa Väinölässä, Päkintie 1. Saarnan pitää khra Torsti Kinnerva. Liturgina rovasti Aatos Laiho. Teljän kirkon kuoro avustaa Heino Kantolan johdolla.
Joulupäivänä klo 13 perhekirkko rukoushuoneessa, Mikonkatu 8. Saarnan pitää pastori Tapani Tukiainen. Liturgina pastori Erkki Nurmi. Nuoret avustavat.
- 26. 12. Tapaninpäivänä klo 10 jumalanpalvelus Väinölässä Saarnan pitää rovasti Aatos Laiho. Liturgina pastori Erkki Nurmi. Herran pyhä ehtoollinen. Vanhusten kirkkoauto klo 9.15 Diakonissalaitos—Suomal. vanhainkoti—Uudenkoiviston vanhustentalo—Kasvihuoneenkatu—Impola.
- 26. 12. Tapaninpäivänä marttyyrien klo 18 rukoushuoneessa Mikonkatu 8.
- 31. 12. Uudenvuoden aattona klo 19 Teljän kaikkien lähetyspiirien, myös nimikkolähetin kannatuspiirin perheiltä rukoushuoneessa, Mikonkatu 8.
- 1. 1. 1969 Uudenvuoden aattoseurat klo 20 Teljän nuorille pastori Nurmella, Jaakontie 18.

LÄNSI-PORI:

- 15. 12. Jumalanp. kirkossa klo 10, asess. Vuola. Seurakuntalaisten yht. joulujuhla jumalanpalveluksen jälkeen, väliajalla tarjoilua.
- 22. 12. Jumalanp. ja H.p.eht. klo 10 kirkossa, piirisiht. Vappula, jumalanp. klo 13 Preiviikin srk.-talossa, Vappula.
- 24. 12. Jouluaaton hartaus klo 16 kirkossa, asess. Vuola.
- 25. 12. Joulupäivän jumalanp. klo 8 kirkossa ja klo 10 Preiviikin srk.-talossa, past. Väntsi.
- 26. 12. Tapaninpäivän jumalanp. klo 10 kirkossa, past. Savola.
- 29. 12. Jumalanp. klo 10 kirkossa, asess. Vuola (radioidaan). Uudenvuoden aattona aattohartaus klo 19 kirkossa, past. Savola. Uudenvuodenpäivän jumalanp. klo 10 kirkossa, past. Väntsi.

PIHLAVA:

- 15. 12. Jumalanpalvelus klo 10. Vanhusten joulujuhla Enäjärven koulussa klo 12.30. Pyhäkoululaisten joulujuhla Pihlavan seurakuntatalossa klo 14.
- 22. 12. Jumalanpalvelus klo 10. Vanhusten joulujuhla Kylläsaaren seurakuntatalossa klo 13.
- 24. 12. Jouluaaton hartaus kirkossa klo 16.
- 25. 12. Joulupäivän jumalanpalvelukset kirkossa klo 7 ja Kylläsaaren seurakuntatalossa klo 9. Kirkkokuoro laula kummassakin paikassa.
- 26. 12. Tapaninpäivänä jumalanpalvelus ja H.p.eht. kirkossa klo 10.
- 29. 12. Rippikoulupoikien konfirmaatio ja jumalanpalvelus klo 9.30.
- 31. 12. Uudenvuoden aaton iltakirkko klo 22.
- 1. 1. 1969 Uudenvuoden jumalanpalvelus klo 10.
- 5. 1. 1969 Jumalanpalvelus klo 10.
- 6. 1. 1969 Jumalanpalvelus klo 10.

REPOSAARI:

- 15. 12. klo 15 vanhusten joulujuhla Junnilassa
- 24. 12. klo 16 jouluaaton ehtoohartaus kirkossa
- 25. 12. klo 8 joulupäivän jumalanpalvelus kirkossa
- 26. 12. klo 10 2. joulupäivän jumalanpalvelus kirkossa
- 29. 12. klo 10 jumalanpalvelus kirkossa
- 31. 12. klo 23 uudenvuoden aaton ehtoohartaus kirkossa
- 1. 1. klo 10 uudenvuodenpäivän jumalanpalvelus kirkossa
- 5. 1. klo 10 jumalanpalvelus kirkossa
- 6. 1. klo 10 loppiaisen jumalanpalvelus kirkossa

Kaikkissa yllä mainituissa tilaisuuksissa saarnamiehenä tämä hetken tietojen mukaan khra Jorma Pakkanen.